

LETO XXIII. Stev. 134

GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC

UREJA UREDNIŠKI ODBOR

List izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

KOČA POPOVIĆ SE VRAČA IZ OSLO

Utrjeno prijateljstvo

Tudi v večeršnjih razgovorih z Gerhardsenom in Langejem je bilo potrjeno enako presojanje mednarodnih vprašanj in načinov za njih ureditev

Oslo, 8. jun. (Tanjug). Državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović je danes zaključil prijateljski obisk na Norveškem in je ob 13 odpoval z letalom nazaj v Jugoslavijo. Na Norveškem se je mudil pet dni in je bil med drugim tudi v Budnu in Trondhjemu. Na letališče so ga sprejeli visoki norveški državni funkcionarji.

Koča Popović, ki se je vrnil davno v Oslo z dvodnevnega potovanja na grobove jugoslovanskih

žrtov nacizma, je bil dopolnjen v spremstvu jugoslovanskega veleposlanika Rolovića pri predsedniku vlade Gerhardsenu in je govoril z njim približno eno uro. Razgovor je potekel v prijateljskem in pristranem vzdušju.

Obpravala sta vprašanje nadaljnega razvoja prijateljskih stikov med obema deželama in ponovno ugotovila koristnost medsebojnih obiskov. Kar zadeva mednarodne probleme, sta državnik proučila splošni mednarodni

položaj in še posebej problem razorožitve ter ukrepe, ki bi bili potrebni za prepoved poskusnih jedrskih eksplozij. Gerhardsen je pojasnil Koči Popoviću gledišče norveške vlade o tem in o drugih mednarodnih problemih. Koča Popović pa je seznanil predsednika norveške vlade z jugoslovanskimi gledišči. Državnika sta ugotovila identičnost svojih gledišč tako o tem kakor tudi o drugih vprašanjih, ki sta jih obravnavala. Tik pred odhodom iz Oslo je bil Koča Popović še pri zunanjem ministru Halvardu Langeju na njegovem domu in je ostal pri njem v prijateljskem razgovoru približno eno uro.

Norveški politični krogi pripisujejo obisku jugoslovanskega državnega sekretarja velik pomen in to ne samo uradni, marveč tudi na splošno. Tu menijo, da sta obe deželi že navezali trdne prijateljske stike. Razen tega opozarjajo na prizadevanje obeh dežel in željo, da bi s svojo konstruktivno in realno politiko čimveč prispevali k popuščanju mednarodne napetosti z obravnavanjem spornih svetovnih vprašanj na miroljubnem načinu. Obe deželi spoštujeta in uveljavljata politiko tesnih stikov in sodelovanja z drugimi deželami ter poudarjata, da je moč samo tako živeti v miru in odvrniti sleherno vojno nevarnost.

Norveški časniki so mnogo poročali o obisku. Se pred njegovim prihodom je tisk objavil njegov življenjski in potem je spremljal vsak njegov korak z velikim zanimanjem. Objavili so tudi več razgovorov z njim.

Molletov program

bo veljal tudi za Bourgesa Maunourya?

Pariz, 8. jun. (Tanjug). Sklep socialistov, da podpre bivšega obrambnega ministra v Molletovi vladi je zbudil v Parizu veliko presenečenje. Socialisti so pred tremi dnevi pogojno vezali svoje sodelovanje v Pflimlinovi vladi z zahtevami, ki bi povzročile razkol desnice v parlamentu.

Maunouryjev program je v najbolj splošnih potezah štiriletni načrt za sanacijo financ, v nadaljevanje sedanjega načina »pacifikacije« v Alžiru, nov politični statut za Alžir, takojšnja ratifikacija pogodbe o Evroatomu in ustavne reforme za zagotovitev stabilnosti bodočih vlad. Maunoury je sporočil novinarjem tudi to, da namerava v sredo v zbornici zahtevati investituro.

Danes je znova potrdil predsedniku republike Cotyju svoj trdni namen, da sestavi manjšinsko vlado s sodelovanjem vseh strank v centru in socialistov. Od ljudskih republikancev mora dobiti še nocoj odgovor o njih morebitnem sodelovanju v taki koaliciji. Predsednik republike je sklenil, da za zdaj ne bo sprejel odstopa Molletove vlade, ker mora mandat premagati še nekateri težave zlasti v razdelitvi ministrstev.

Attleejevo priznanje

London, 8. jun. (Tanjug). Bivši predsednik britan. vlade Clement Attlee se je sinoči vrnil iz Beograda v London. Daily Telegraph objavlja danes naslednje Attleejevo izjavo o njegovem srečanju s predsednikom republike Titom.

»Imela sta zelo prijateljski in pristran razgovor. Nanašal se je v glavnem na napredek njegove dežele po mojem zadnjem obisku pred tremi leti, dotaknila pa sta se tudi mednarodnih vprašanj.

Zelo globok vtis je napravil name znatno boljši življenjski standard dežele. Ko sem se prvičkrat mudil v Jugoslaviji, so šli Jugoslavlani skoz obdobje znatnih naporov in napetosti. Zdaj stoji dežela na lastnih nogah.«

Veleposlanik Nikezić pri zunanjem ministru CSR

Praga, 8. jun. (Tanjug). Jugoslovanski veleposlanik Marko Nikezić je bil danes pri zunanjem ministru Vaclavu Davidu, ki ga je povabil na razgovor.

Bivši britanski ministriški predsednik Clement Attlee, ki je bil minul teden pri nas na obisku, je bil v petek v gosteh pri našem predsedniku republike. Na sliki predsednik Tito in njegov gost na vrtu predsednikovega doma

CETRTI DAN ZASEDANJA SVETOVNE KONFERENCE ZA ENERGIJO

Jedrska energija za zdaj ni ekonomična

za nezadostno razvita področja, razen tistih, kjer so običajna goriva zelo draga

Beograd, 8. jun. (Tanjug). Svetovna konferenca za energijo, ki že četrti dan zaseda v Beogradu, je danes obravnavala možnost uporabe jedrske energije posebej iz vidika njenega prispevka k razvoju gospodarsko nerazvitih dežel. Današnjemu sestanku je predsedoval predsednik atomske komisije Indije Homy Bhabha, glavni poročevalec o tem vprašanju pa je bil angleški inženir John Clifford Duckworth.

Duckworth meni, da je za nerazvite dežele smotno, da grade atomske elektrarne samo tedaj, če lahko konkurirajo z običajnimi elektrarnami. Prednost

ene izmed teh dveh vrst energetskih central bo odvisna po njegovem mnenju od več činiteljev, med njimi zlasti od obsega goriva in najetega kapitala, od cen običajnega goriva na tistem področju ter velikosti in tipa reaktorjev. Po mnenju angleškega strokovnjaka vse kaže, da bo začetni kapital za zgraditev atomske elektrarne mnogo večji kakor za običajno elektrarno, da pa bi lahko bili stroški atomskega goriva znatno nižji od stroškov za običajna goriva. Tu dela angleški strokovnjak izjemo za področja, na katerih je običajno gorivo zlasti poceni, namreč za področja, bogata s petrolejskimi vrelci ali premogovniki.

Glede konkurenčne sposobnosti jedrske energije angleški strokovnjak meni, da bo uresničena tam, kjer uporabljajo tiste tipe reaktorjev, ki ob uporabi oplemenitenega goriva omogočajo omejitve fizične razmere in torej tudi gradbene stroške na minimum. Na podlagi tega angleški strokovnjak sklepa, da jedrska energija za zdaj ni ekonomična za nezadostno razvita področja, razen tistih, kjer so običajna goriva zelo draga.

Potem je angleški strokovnjak obravnaval vprašanje, kdaj naj bi začele nezadostno razvite dežele uporabljati jedrsko energijo. Tu je predvsem opozoril na odnos med proizvodnimi stroški za jedrsko energijo in za običajna goriva ter poudaril, da lahko domnevamo, da bodo stroški za jedrsko energijo v nekaj prihodnjih letih padli. Hkrati pa je zelo verjetno, da bodo cene običajnega goriva narasle.

Na koncu je angleški strokovnjak obravnaval vprašanje, kateri tip reaktorja je treba uporabiti v nezadostno razviti deželi. Glede na številne tipe in različne gospodarske možnosti dežel je na to vprašanje čedalje težje odgovoriti. Če upoštevamo samo tehnične razloge, po mnenju angleškega strokovnjaka jedrska energija v nezadostno razvitih deželah še ni uporabljiva na trgovski podlagi. V štirih ali petih letih bodo za uporabo v nezadostno razvitih deželah na razpolago samo tisti tipi reaktorjev, ki jih grade zdaj v trgovske namene v visoko razvitih deželah.

Angleški strokovnjak je še omenil, da je treba pri odločanju o vrsti reaktorjev upoštevati, ali bodo obratovali z naravnim ali oplemenitenim uranom. Od tega je odvisno, ali hoče biti ta ali ona dežela stalno odvisna od zunanjih virov za preskrbo z gorivom ali ne.

Prijateljski razgovori

vodilnih predstavnikov JLA in sovjetske vojske

Moskva, 8. junija (TASS). Obrambni minister maršal Žukov je imel z jugoslovanskimi obrambnimi državnimi sekretarjem armadnim generalom Gošnjakom se sinoči daljši razgovor, na katerem so bili tudi Gošnjakov sodelavec, veleposlanik Veljko Mičunović in vojni ataše polkovnik Bogdan Mamula ter maršali Konjev, Malinovski, Rokosovski, Budjoni, Mereckov, Moskalenko, letalski maršal Veršinjin, admiral Golovko, armadni general Antonov, pomočnik zunanjega ministra Patolčev in član kolegija zunanjega

ministrstva Zamčevski. Razgovor je potekel v prijateljskem in pristranem vzdušju. Danes so bili gostje iz Jugoslavije v vojaški akademiji »Frunze«. Načelnik akademije generalni polkovnik Kuročkin jim je priredil kosilo. Pri ogledu akademije so jih spremljali maršal Malinovski, armadni general Kurasov in več drugih višjih oficirjev.

Naš obrambni državni sekretar general Gošnjak se že tretji dan mudi na obisku v Moskvi, kjer je gost sovjetskega obrambnega ministra maršala Žukova. Na sliki general Gošnjak in njegovo spremstvo malo pred odhodom na pot v Sovjetsko zvezo

Bonnski odgovor SZ glede trgovine in povratnikov

Moskva, 8. jun. (AFP). Zahodnonemška vlada je danes odgovorila na sovjetsko noto z dne 27. maja, ki se nanaša na vprašanja trgovine med obema deželama in na repatriacijo nemških državljanov iz Sovjetske zveze. V odgovoru bonnska vlada zahteva natančnejša pojasnila o proceduri pogajanj, ki naj bi jih o teh vprašanjih začeli 15. junija.

VREMENSKA NAPOVED

za nedeljo 9. junija

Precej topla in spremenljivo oblačno. Popoldne krajevne nevihte. Temperatura ponoči med 8 in 12, v Primorju 16. Najvišja dnevna med 23 in 29 stopinj Celzija.

TISKOVNA KONFERENCA DRŽAVNEGA SEKRETARJA ZA FINANCE AVDA HUMA

Troši toliko, kolikor prigospodariš

O temeljnih načelih osnutka perspektivnega plana splošne potrošnje

Beograd, 8. jun. (Tanjug) — Državni sekretar za finance Avdo Humo je imel danes sestanek z novinarji, na katerem je v pogovoru z domačimi novinarji pojasnil temeljna načela osnutka perspektivnega plana splošne potrošnje. ZIS je sprejel teze tega plana in o tem bo v kratkem razpravljala in sklepala Zvezna ljudska skupščina, je rekel Avdo Humo.

Potem ko je pojasnil sedanja načela finansiranja splošne potrošnje, je rekel, da smo v tem sistemu precej obdržali administrativni sistem razdeljevanja sredstev iz centra. To je zaviralo razvoj družbenega upravljanja, pojemalo pa je tudi zanimanje državljanov za racionalno potrošnjo, za varčevanje. Finansiranje splošne potrošnje naj bi v prihodnje slonelo na drugačnih načelih. Eden izmed bistvenih momentov je, da bi stroškov za razširjeno reprodukcijo splošne potrošnje ne zbirali

na tem področju, marveč v gospodarstvu. Zato sloni osnutek na načelu, da vsak troši toliko, kolikor sam prigospodari. Splošna potrošnja mora sloneti na materialni proizvodnji. Sredstva za to bi dobivali bodi z neposrednim obdavčenjem osebnih dohodkov ali pa posredno v odvisnosti od njih.

Državni sekretar Avdo Humo je potem poudaril, da takšen sistem zbiranja sredstev za splošno potrošnjo seveda predpostavlja večje osebne dohodke, plače itd., kakor jih imamo zdaj. V takšnem položaju bi morali tudi proračun postaviti na drugačno podlago. Avdo Humo je govoril tudi o položaju komun in v takšnem sistemu splošne potrošnje. Komunam bi bilo treba zagotoviti tisti minimum, ki ga ne bi mogla zajeti nobena druga teritorialna enota. Posamezne ustanove na področju komun bi postavili na povsem komercialno podlago. Vloga republik bi bila samo v tem, da bi skrbela za pretakanje sredstev, zbranih na področju komun.

Iz teh načel bodo sledili tudi praktični ukrepi. Predvsem je treba finančno bolj osamosvojiti mnoge dejavnosti na področju znanosti, zdravja, komunalne dejavnosti in podobno, kjer imamo sedaj pretežno ustanove s samostojnim finansiranjem, vezanim na proračun. S kreditnim mehanizmom bi morali omogočiti finansiranje investicij na področju splošne proizvodnje za daljše obdobje in tako zagotoviti njegovo enakomernost. Kredite bi odplačevali iz proračuna, kar vse bi zagotovilo enakomerno razpolaganje s sredstvi. Zlasti važno je, da v prihodnjem obdobju hitreje uredimo vsaj vprašanje tistega dela splošne potrošnje, ki neposredno vpliva na proizvodnjo oziroma na delovno storilnost.

Na koncu je Avdo Humo opozoril še na to, da moramo spreminiti tudi dosednji način in sistem šolanja.

DNEVNIK

ZASEDANJE AKADEM-SKEGA SVETA FLRJ na Bledu je bilo včeraj končano. Razpravljali so o izmenjavi znanstvenih delavcev Jugoslavije in Poljske, o delegatih, ki naj bi jih poslali na pomembne mednarodne kongrese, o pripravah na mednarodno geofizično leto in o dejavnosti glede na novi osnutek zakona o organizaciji znanstvenega dela v naši deželi.

INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA je bila v prvih štirih mesecih za 21% večja kakor v istem obdobju lani. Proizvodnja električne energije se je na primer povečala za več kot 25%, aprila pa je bilo prvokrat v naši deželi proizvedeno več kot pol milijarde kilovatnih ur v enem mesecu.

ODBOR ZA SKLICANJE KONGRESA DELAVSKIH SVETOV JUGOSLAVIJE je poslal izvoljenim delegatom za kongres teze o delavskem samoupravljanju, ki so jih sestavili na osnovi večmesečnega dela, ki ga je opravilo dvanajst delovnih skupin. V tezah so poudarjeni najvažnejši problemi, ki jih bo obravnaval kongres.

Pomembno gledališko gostovanje

Zagreb, 7. junija. — Včeraj so prispeli iz Beograda v Zagreb člani angleškega gledališča iz Stratforda, ki so na vseh desetih nastopih svoje kontinentalne turneje (Pariz, Benetke, Beograd) doživeli pri občinstvu in kritiki izreden uspeh. Njihove predstave »Titu Androniku« so vsepovsod doživle priznanje največjega in nepozabnega umetniškega doživljanja.

Za tak uspeh se mora stratfordsko gledališče nedvomno zahvaliti svoji veliki shakespearejski tradiciji. Prav zaradi edinstvenega gledališkega dogodka lahko znova obžalujemo, da nismo bili tudi v Ljubljani deležni te dragocene priložnosti. Toda tudi v Zagrebu žal ni šlo brez neprijetnosti. Tretji največji igralec »Titu Androniku« Anthony Quayle se je laže ponestril in bo moral v njegovo vlogo vskočigod drugi igralec. Prav zaradi tega je bila prva predstava, ki je bila napovedana za danes, preložena na jutri.

Danes dopoldne je bila v klubu hrvatskih novinarjev tiskovna konferenca, ki sta se udeležila Vivien Leigh in Laurence Olivier. Oba sta novinarjem izjavila, da je bila celotna skupina izredno impresionirana nad naravnimi lepotami naše dežele, nad našim naglim gospodarskim razvojem, zlasti pa nad ljubeznivostjo našega občinstva. Letos bosta oba velika igralca imela prvokrat počitnice, ki jih bosta morda prežvela na naši daljnemski obali. Na vprašanje, kaj si je gledališče izbralo za »Titu Androniku« za gostovanje je Laurence Olivier odgovoril, da »Hamlet«, »Macbeth« in druga Shakespeareova dela povsod dobro

poznajo. Zaradi česar so mislili, da bo prav »Titu Androniku«, ki je nepoznan, tujemu občinstvu najbolj interesanten. K temu je Vivien Leigh dodala, da je v angleških časopisih brala, da so ga že igrali v Ljubljani, toda tega ji žal nihče ni mogel potrditi. Laurence Olivier je dejal, da se v interpretaciji odrske in filmske vloge skuša vselej simbolizirati bližnji pisci in časi, v katerem je delo nastalo, da bi občinstvo dobilo najboljšo predstavo o obeh. Na vprašanje, kako gleda na svoje stvaritve, je Vivien Leigh odgovorila, da bi najraje vse vloge ponovno igrala, da bi jih imela možnost pogledati. Zato je tudi najbolj zadovoljna s vlogo v filmu »Tramvaj hrepenenja«, saj je devet mesecev prej igrala isto vlogo na odru. Mimo odgovorov na druga vprašanja je Laurence Olivier odgovoril tudi, da je režija P. Brocka naravnost fantastično uspeša.

Ob prihodu angleških igralcev je sinoči angleški generalni konzul v Zagrebu sir D. O. Fynes Clinton priredil sprejem, ki so se ga udeležili številni javni in kulturni delavci, med njimi tudi tovariša Vladimir Bakarić in Venceslav Holjevac.

MNENJA — KRITIKA — POLEMIKA

IZBOLJŠATI — TODA KAKO?

K racionalnejši uporabi sredstev socialnega zavarovanja je prav gotovo mnogo pripomoglo družbeno upravljanje, ki smo ga uvedli tudi na tem področju. Skupščine okrajnih zavodov za socialno zavarovanje so doslej nedvomno odigrale pozitivno vlogo, čeprav ne v taki meri, kot bi bilo želeli in kot bi bilo potrebno.

PREMAJHNA POZORNOST KOLEKTIVNO

Zdi se, da ima samoupravljanje v socialnem zavarovanju še vse premajhno vlogo, kot bi ji sicer pripadala. Iz vsakdanje prakse je moč opaziti, zlasti je to očitno ob volitvah delegatov za skupščine socialnega zavarovanja, da se organi delavskega samoupravljanja ne zanimajo za upravljanje v socialnem zavarovanju, saj so večinoma doslej imenovali vanje ljudi, katerih dostikrat niso vedeli, kam vtakniti, ali pa take, ki so že tako preobremenjeni za vrsto funkcij in drugim delom.

Običajno z izvolitvijo delegatov v skupščine tudi popolnoma preneha pozornost samoupravnih organov v podjetjih do problemov socialnega zavarovanja. Zelo redko se namreč dogodi, da bi, denimo, delavski sveti podjetij zahtevali od svojih predstavnikov v skupščini socialnega zavarovanja poročila ali pojasnila o delu okrajnih zavodov, n. pr. o trošenju sredstev, ki niso ravno majhna, itd.

VLOGA OKRAJNIM SKUPŠČIN

Ce potemtakem vemo, da je samoupravljanje v socialnem zavarovanju pozitivna stvar, moramo hkrati prav na podlagi prakse tudi reči, da ima to uprav-

ljanje šestokrat še dokaj formalno obeležje.

Dejali smo že in tudi razloge za to smo navedli, da stroški okrajnih zavodov za socialno zavarovanje iz meseca v mesec rastejo. Zvezna uredba o finansiranju okrajnih zavodov za socialno zavarovanje predvideva pristojnosti, v okviru katerih si zavodi lahko zagotovijo potrebna sredstva za kritje svojih rednih stroškov, toda samo do določene meje. Stroške je lahko planirati, seveda upoštevaje le redne izdatke itd. Toda že ena sama epidemija — denimo poliomielitisa v lanskem letu — ali kakršna koli že druga nepredvidena potreba lahko v hipu spodje temelje celotnega proračuna dohodkov in izdatkov posameznega zavoda.

Prav bojazen pred morebitnimi primanjkljaji — katerih povsem razumljivo ne morejo kriti okrajni ljudski odbori ali republiški zavod za socialno zavarovanje — terja od okrajnih skupščin (vsaj tak primer je v kranjskem okraju), da med letom večkrat spreminjajo svoje proračune. To spreminjanje, katerega smoter je, dobiti več sredstev od podjetij, se kaže prav v predpisovanju posebnih stopenj za zdravstveno zavarovanje.

Tako večkratno spreminjanje stopenj socialnega zavarovanja povsem jasno vnaša tudi v poslovanje podjetij in gospodarskih organizacij določene motnje, ki lahko slabo vplivajo na celotno gospodarsko politiko podjetja, saj morajo biti stroški za socialno zavarovanje prav tako sestavni del cene posameznega proizvoda. Toda to še ne bi bilo tako hudo, če ne bi podjetja ob tem izgubljala perspek-

tivo in voljo za stalnim zniževanjem bolniškega staleža. Penali, ki jih plačujejo podjetja okrajnemu zavodu za socialno zavarovanje za povprečno število bolnikov, ki presega, na primer v kranjskem okraju 4%, ter premija, ki jo plačuje okrajni zavod podjetjem, katerih število bolnikov je pod okrajnim povprečjem, so — izraženi v denarju — relativno tako majhni, da se podjetjem dejansko ne izplača kdove kako gnati se za tem!

Vsa konstruktivna razprava članov skupščin (ki predstavljajo podjetja in gospodarske organizacije) o tem, kako spodbuditi podjetja, da bi zmanjševala bolniški stalež, se torej izmaločič ob glasovanju, ki ima večni referendum: »Denar moramo dobiti, ker so stroški taki in taki!«

Marsikatero podjetje je prav zaradi tega, ker ni dobilo materialnega priznanja za znižanje povprečnega bolniškega staleža, morda v nekem smislu izgubilo voljo, da bi si v tej smeri bolj prizadevalo. Tu je treba iskati seveda deloma tudi vzroke za razmeroma majhno zanimanje samoupravnih organov podjetij za probleme socialnega zavarovanja.

Vse torej nekako kaže, da v ojnih mehanizma finansiranja okrajnih zavodov za socialno zavarovanje nekaj škriplje. Vprašanje je sedaj, kako ta obstoječi način finansiranja spremeniti oziroma izpopolniti? Nedvomno v smeri krepitve pristojnosti okrajnih zavodov za socialno zavarovanje. Potem bi se — analogno temu — okrepila tudi vloga organov družbenega upravljanja v socialnem zavarovanju.

DJURO SALAJ
O PRIPRAVAH NA KONGRES
DELAVSKIH SVETOV

Blíže k uresničevanju neposredne demokracije

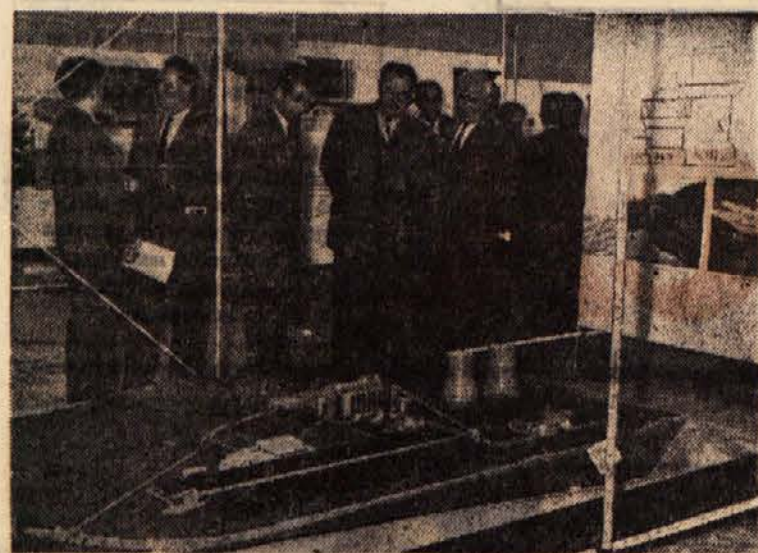
Predsednik odbora za sklicanje kongresa delavskih svetov Jugoslavije Djuro Salaj je odgovoril na vprašanja sindikalnega glasila »Rad« o dosedanjih pripravah na kongres. Po njegovem mnenju je bil v pripravah dosežen velik uspeh v tem, da smo z več analizami in razpravami v podjetjih ter na volilnih in drugih sestankih ugotovili, kako velik napredek smo dosegli v sistemu delavskega upravljanja.

»Zato bo povezovanje sádov in izkušnje iz sedemletne prakse delavskih svetov,« je rekel med drugim Djuro Salaj, »ki smo ga opravili v predkongresnih pripravah, vsekakor pripomoglo, da bo kongres proučil najpomembnejše probleme in opozoril na pota nadaljnega razvoja delavskega samoupravljanja.«

Potem je Djuro Salaj poudaril, da so bili sindikalni sveti in sploh sindikalne organizacije in delavski sveti glavni pobudniki, organizatorji in nosilci zelo obširnih poslov v teh pripravah, v katerih so se odlikovali tudi drugi družbeni organi. »Večje sodelovanje vseh činiteljev za proučevanje problematike delavskega samoupravljanja ni zgolj sad nekaterih trenutnih organizacijskih ukrepov, marveč je to zahteval močan razvoj in uveljavljanje delavskih svetov kot najprimernejše oblike za uresničevanje neposredne demokracije v naši deželi. Koristno bi bilo, da bi se zanimali in sodelovanje vseh družbenih činiteljev z delavskimi sveti nadaljevali tudi po kongresu in da bi postalo to eno najpomembnejših področij delovanja vseh družbenih organov in organizacij.«

Potem je predsednik Salaj govoril o pripravah do kongresa in poudaril, da smo doslej v pripravah posvetili največ pozornosti gospodarskim problemom. Enakomerno pa je treba obravnavati tudi druge probleme delavskega samoupravljanja. Na koncu se je Djuro Salaj dotaknil še nekaterih organizacijskih problemov upravljanja in povedal svoje mnenje o možnosti, da bi upostavili ustanovo, ki bi se ukvarjala s proučevanjem izkušenj organov samoupravljanja in ki bi lahko nudila pomoč delavskim svetom in upravnim odborom.

SESTANEK SKUPNE KOMISIJE Zvezne ljudske skupščine za sestavo predpisa o kmetijskem združništvu je bil 4. in 5. t. m. Na sestanku so izčrpno obravnavali tezo osnutka zakona o kmetijskih združbah in združnih zvezah, ki jih je poseben redakcijski odbor komisije pripravil v začetku letošnjega leta, in sicer na osnovi sklepov, sprejetih na predhodnem sestanku komisije.

Ob enajstem posebnem zasedanju Svetovne konference za energije v Beogradu so odprli na beograjskem velesejmu razstavo energije Jugoslavije. Razstavo je odprl predsednik Komiteja za rumanje trgovino Hasan Brkić.

LETNI ZBOR ZVEZE EKONOMISTOV SLOVENIJE

Za spodbudnejšo delitev narodnega dohodka

Maribor, 8. junija. Sinoči so tu začeli letni občni zbor zveze ekonomistov Slovenije. Po izvolitvi delovnega predsedstva in raznih komisij je občni zbor v imenu OLO Maribora pozdravil njegov predsednik Milan Aphi, za njim pa v imenu društev ekonomistov Hrvaške Velimir Djurišić. V soboto dopoldne so prebrali referate. Tovariš Franc Černe je govoril o dohodku in gospodarski rentabilnosti podjetij s stališča stabilizacije gospodarskega razvoja ter poudaril, da morajo jugoslovanski ekonomisti poiskati odgovore na mnoga vprašanja. Razpravljali je o vlogi tržišča v našem gospodarstvu, o vlogi in obliki planiranja in o taki delitvi dohodka, ki bo spodbujala proizvajalce k večji storilnosti. Navedel je konkretne predloge, po katerih bi za storilnost, za varčevanje z materialom itd. bili delovni kolektivi bolje nagrajeni kot sedaj in bi bolje izkoriščali skrite rezerve.

Inženir Metod Dular je imel referat o delitvi dohodka podjet-

ja in plačnem sistemu. V začetku je poudaril, da je med faktorji, ki vplivajo na povečanje storilnosti, v prvi vrsti človek. Razčlenil je pomanjkljivosti ekonomskega stimulansa in opozoril, da ne smemo zanemarjati tudi drugih spodbud, kot so: zavzetost za vrhunske storitve, osebne nematerialne prednosti, idealna korist in drugo. Vendar je tudi inženir Dular postavil v ospredje take delitve narodnega dohodka, po kateri bodo imeli kolektivi od boljšega dela večjo korist.

Ermin Kržičnik je v svojem referatu razglabljal o produktivnosti in ceni. Ugotovil je, da v sedanjih odnosih osebna potrošnja stagnira in ni pobud za povečanje storilnosti, ker so dohodki delavcev preveč konstantni. Potrebna bi bila večja gibčnost pri nagrajevanju in ekvivalentna menjava vrednosti na vseh področjih gospodarstva (stanovanjske najemnine, elektrika i. dr.). Sledil je koreferat profesorja pravne fakultete dr. Aleksandra Bajta, ki je v začetku poudaril,

da referata niso razčlenili v vseh vprašanih zadovoljivo in predvsem ne s stališča, ki je bilo postavljeno za osnovo vprašanja: kako naj se deli narodni dohodek na glavne namene njegove uporabe in kako naj se deli med delovne kolektive in skupnost. Popoldne so nadaljevali razpravo o referatih, v katerih sta sodelovala tudi član republiškega izvršnega sveta tov. Tone Bole in gost iz Poljske prof. Zygmunt Wyrozemski.

Veliko zanimanje za kooperacijo

S tiskovne konference o vprašanih kmetijstvih in združništvih v Sloveniji

Ljubljana, 8. junija (Tanjug). — Na tiskovni konferenci v Izvršnem svetu Slovenije o vprašanih kmetijstvih in združništvih je bilo med drugim poudarjeno, da se poslovne zveze v Sloveniji razvijajo sorazmerno počasi, vendar se postopno čuti njih delo in vpliv. V Sloveniji je zelo veliko zanimanje za kooperacijo pri obnovi velikih površin zemlje. Izdelujejo načrte za obnovo več kot 1000 ha sadovnjakov in nad 300 ha vinogradov.

Na konferenci so se dotaknili vprašanj v zvezi z mehanizacijo v kmetijstvu, ki počasi napreduje. Med 690 zadrugami jih ima samo 265 svoje traktorje. Vendar ti traktorji niso polno izkoriščeni, ker bi lahko opravili še enkrat več dela. Število škroplilnic se je povzpelo na 3000.

Predsednik Glavne združne zveze Slovenije Jože Ingolič je povedal podatke o tekmovanju v kmetijstvu. V Sloveniji tekmuje 311 od 682 zadrug, od kmetijskih posestev, ki so sposobna za tekmovanje, pa ena tretjina. Računajoč po površini, se udeležuje tekmovanja 5% površin, zasejanih s pšenico, 10% krompirišč, 486 ha plantažnih nasadov in nad 60 ha vinogradov, kakor tudi 1,5% krav.

Bo kruh cenejši?

Po sprostitvi administrativnih omejitev v prometu z žitom in mlevskimi izdelki se zdaj tudi na tem trgu že občuti svobodnejše delovanje ekonomskih zakonov. Poslednji ostanek distribucije se umika delovanju proste ponudbe in povpraševanju, pojavlja se tudi že ostrejša konkurenca. Trgovina se pri nabavi ne drži več mehanično stare izhajene poti, marveč se čedalje bolj ozira po tem, kdo nudi boljše blago in ugodnejšo ceno. Marsikomu povzroča ta prehod k svobodni trgovini težave in ga postavlja pred vprašanje, kako prodati blago, pred vprašanje, ki ga pred leti ni poznal. Zdaj padajo tudi meje med republikami, ki jih je doslej še nekako držala administrativna distribucija.

Ze prej so se zmanjšali tudi stroški pri nakupu uvoženega žita za okrog 0,80 din, ker mlini niso več navezani na posredovanje podjetij z žitom. Če dodamo še kalkulacijske rezerve, debitno pri beli moki kar hitro nekaj dinarjev razlike, ki dajejo ob ostrejši konkurenci mlinom možnost, popuščati pri ceni.

BOLJŠA KVALITETA

S sprostitvijo trga se je hkrati precej zaostрил boj za kvaliteto. Cesar prej nismo mogli zlepa doseči, to so v kratkem izsilili tržni zakoni. Nadrobna trgovina, ki je včasih vzela, kar je pač dobila, daje danes prednost moki iz določenih renomiranih mlinov, ker hoče pač potrošnika čim boljše postreči. Zdaj nas le še dober mesec loči od nove letine, ki bo po vseh znakih soodlična prav dobra. Glede na okolnost, da zdaj trg bolj cení tudi kvaliteto moke, bo po novi letini gotovo precej vpraševanja po banatski pšenici in bo verjetno tudi cena visokokvalitetne banatske moke nekoliko višja, kakor cena moke iz uvožene pšenice.

SE TO PREMOSTITI

Posledice uveljavljanja proste konkurence na trgu so vsekakor pozitivne. Ne bi pa bilo skupnosti v korist, če bi zaradi še neustaljenih tržnih razmer v sedanji prehodni dobi prišlo do pretiranih ostrin v prometu z moko in do navzkrižnih prevozov moke. Gre v bistvu le za ustalitev tržne cene in odnosov med domačo in uvoženo pšenico, kajti enotna cena za uvoženo pšenico bo še naprej regulator za domačem trgu pšenice. Za uvoženo pšenico je namreč cena določena na temelju paritete Novi Sad, kar pomeni, da se vozina računa od Novega Sada, četudi pšenica prihaja z Reke. Mlini v Sloveniji torej nimajo zaradi krajšega prevoza od Reke nobene prednosti in zatrjujejo, da ne poslujejo niti pod enakimi pogoji kakor vovodinski mlini, ki so sredi žitovodnega področja, železniška tarifa za moko pa je enaka kakor za pšenico. Verjetno se bodo novi odnosi na trgu kmalu pokazali v jasnejših obrisih.

F. S.

POCENITEV MOŽNA

V trgovini na debelo se v Ljubljani n. pr. cena bele moke sicer na zunan je drža na višini 68 din za kilogram, toda nekateri mlini in nekateri trgovski podjetja že dajejo na tihem popuste na to ceno, da si zagotovijo odjem. Nekaj bele moke je zadnje tedne prišlo tudi iz Vojvodine. Posamezne pekarnice v Ljubljani so dobile tako moko tudi po 64 din. Razliki 4 din bi ustrezala pri belem kruhu pocenitev za okrog 3 din. Potrošnik tega še ne občuti, ker gre, kakor rečeno, šele za posamezne primere. Če pa se bo prosta cena ustalila na nižji ravni, bo postalo aktualno tudi vprašanje pocenitve belega kruha.

UGODNE POSLEDICE KONKURENCE

Ostrejši veter konkurence se občuti zlasti po zadnji spremembi uredbe o prometu z žitom, ki je dala s 1. majem za drugam pravico prodajati odkupljeno pšenico ne le v zrnu, ampak tudi v mlevskih izdelkih. Hkrati je bila s 1. majem ukinjena mlevska taksa, ki je dotlej znašala 2 din za kilogram krušne moke in 3 din za kilogram bele moke. To takso je nadomestila podražitev uvožene pšenice od 32 na 34 din, paritete Novi Sad. Pri kalkulaciji bele moke se nam torej pokaže razlika skoraj 1 din.

Človeštvo pričakuje

Že lep čas je razorožitev glavna tema poročil in komentarjev. Ta enoličnost je vendarle globoko upravičena: prvič gre za vprašanje, ki se zdi na današnji stopnji mednarodnega razvoja godno za reševanje in se ga že zaradi tega velja lotiti v interesu pomiritve v svetu, drugič pa bi človeštvo z velikim olajšanjem sprejelo oboroževalno tekmo, ki preprečuje skladnejši razvoj svetovnega gospodarstva ter ustvarja razočara naproti in splošno vznemirjenje. Razen tega se čedalje bolj uveljavlja spoznanje o zdravstveni in genetski škodljivosti poskusnih jedrskih eksplozij ne glede na to, da v trenutku izpuščajo vročino, dim in radioaktivne delce majhni in milih, kar bi jih bilo mogoče mnogo koristneje uporabiti. In še: kot mora vsi nad človeštvom preteča možnost atomske vojne, ki bi se spremenila v svetovno katastrofo.

senatu, češ da vodi skampanjo s komunističnim navdihom.

Priznati je treba, da je sovjetski delegat v Lancasteru Housu sbral zelo primeren trenutek za ponovitev svojega predloga, naj bi vzele iz svoje moralne obveznosti, da ne bodo uporabljale atomskega orožja. Razen tega gre za dejanje, ki nikogar ne sila, naj odstopi od svojih stališč, in za katerega pravzaprav niso potrebna nobena pogajanja. Čeprav svecan skupen proglaš veleniš se dolgo ne (ameriški predlog) zmanjšanje in bi dokazal dobro voljo na vseh straneh in bi pomenil dober uvod v nadaljnje sporazumevanje.

NEZAUPANJE MED PRIJATELJI

Nadalje kaže, da ni daleč od rešitve sporazum o zmanjšanju vojaških izdatkov. Načelno se s tem vsi strinjajo; gre le za obseg zmanjšanja. Razlika med desetodstotnim (ameriški predlog) in petnajstodstotnim (sovjetski predlog) zmanjšanjem pa le znaša v novem ameriškem proračunu potrebo milijardo dolarjev.

In vendar razorožitveni razgovori zadnjih dveh tednov niso zadovoljivi pričakovanj. O novih ameriških predlogih, ki naj bi po Stassenovi napovedi omogočili srečanje na pol poti, še ni bilo slišati ničesar. Ameriški delegat jih ima še vedno v žepu, ker da se mora o njih naenkrat na dolgo in široko posvetovati z atlantskimi zavezniki. Enega smo že omenili — Zahodno Nemčijo. Drugi je vsakakor Britanija. Razmeroma zanesljivi viri vedo povedati, da je v Stassenovih predlogih govora tudi o jedrskih poskusih. London za sedaj ne sila rad na to uho. Toda ti predlogi — zaradi vesti o njih se je najbolj razširil optimizem, ki je spremljal obnovitev razgovorov v Lancaster Housu — menda ne bodo ostali trajno v žepu ameriškega delegata ali na konferenčni mizi nezaupljivih atlantskih zaveznikov. Zatorej se optimizem kljub nekakemu zastoju vendarle ohranja.

PREDLOGI V ŽEPU

Razumljivo je torej, da si javnost le stežka zamislija razorožitev, ki ne bi zajela predvsem tega najstrašnejšega orožja in ki ne bi obenem omogočila — z večjimi možnostmi uporabe atomske energije v mirolnih namene — skoraj neslučen tehnični in gospodarski razvoj. Prav ta novi vir energije utegne biti sredstvo za premostitev ogromnega prepada med industrijsko razvitiimi in zaostalimi deželami.

Vendar je bilo na dosedanjih razorožitvenih razgovorih to vprašanje morda najbolj kočljivo. Se glede predloga, ki se je vedno zdel težko izvedljiv — namreč glede medsebojnega nadzorstva — so se stališča mnogo bolj zblizala in pravzaprav niso več daleč vsakebi. Pravzaprav so si že toliko bližje, da se je zdelo zahodnonemškemu kanclerju Adenauerju potrebno intervenirati, da ne bi bila preveč oškodovana njegova politična združitev Nemčije z močno roko. Vzpostavljane nadzorovanih področij v Evropi bi namreč nujno moralo upoštevati sedanje stanje, v katerem teče meja med obema blokoma skozi Nemčijo. Med svojimi washingtonskimi obiskom je Adenauer celo spomnil misel o konferenci starih za nemško združitve. Konferenca naj bi se sestala takoj potem, ko bi bil dosežen sporazum o prvi fazi razorožitve. A že na Zahodu je naraščajočo postavilo vprašanje, čemu konferenca, če ni videti možnosti, da uspe, in sam Foster Dulles, ki ga je kancler doslej prejel med svoje najboljše zaveznike, je menil da ni nekaj, »kar bi bilo še pred durmi«.

Naj prejšnjemu se pojave kakorkoli — dokazujejo nam, da je možnost sporazumevanja tudi na tem dokaj kočljivem terenu precejšnja. So pa tudi znaki, ki podobno kažejo glede začetkov sporazumevanja o atomski razorožitvi. Po nekaterih vestih se tudi angleški poskusi na Božičnih tokih približujejo koncu, v ameriški javnosti pa se je pojavilo močno gibanje za opustitev nevarnih eksplozij. Nenadna presenetila samo washingtonsko vlado, saj sta se tako Dulles kot Adenauer obregnila ob rešitvijo 2000 znanstvenikov, na Nobelovga nagradca Paulinga pa se je spravil celo varnostni pododbor v

PARIZ IN ALŽIR

Mollet je na videz padel ob povsem notranji zadevi — zaradi novih davkov v zvezi z gospodarskim in socialnim programom svoje vlade. Vendar socialistična vlada izpita predvsem v Suezu in Alžiru ni napravila in ni ne kaže, da se reševanje vladne krize usmerja po poti, ki bi nakazovala izhod iz tega začaranega kroga. Nasprotno — spodletelo je Pšimilinu, ki sicer ni snoval nobenih radikalnih načrtov, a je vendarle nakazoval neko novo pot, čeprav se na drugi strani ni mogel odmakniti od nadaljevanja vojne v Alžiru. Bourges Manoury pa je bil pravzaprav najbolj odgovoren za alžirsko politiko Molletove vlade — bolj, vrtičko ga lahko med zastopnike tistih sil, ki so socialistično vlado spravile na nevarni led poostregega »pomirjevanja« s kazenskim ekspedientom. Čedalje bolj se ponavlja položaj, ko je vsa francoska zunanja politika nastala na indoktrinacijsko plitvino. Iz slepe ulice je bil takrat en sam izhod. Gotovo tudi danes ni drugače. Toda tudi tavanje v slepi ulici se je takrat vlečilo zelo dolgo.

VELIKE NEENAKOSTI

Sadovi in naloge Socialne komisije OZN

(OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA)

Naj bo sedanjí napredek v zboljšanju razmer, v katerih žive ljudje na nerazvitih in nezadostno razvitih področjih sveta še tako pomemben, je spričo njihovega velikega obsega in števila v celoti gledano neznan. To je videti iz podatkov, ki jih je navedel generalni sekretar OZN v svojem poročilu, predloženem Socialni komisiji. Ta komisija je konec maja v New Yorku zaključila svoje 11. zasedanje. Njenih 18 članov je pročitilo to in druga poročila ter pripravilo priporočila, ki jih bo pretehtal Gospodarsko-socialni svet OZN letos poleti v Ženevi na svojem 24. zasedanju.

Delo Socialne komisije je bilo usmerjeno na važna vprašanja, ki v marsičem izvirajo iz nenakega tempa družbenega in gospodarskega razvoja v raznih delih sveta. Te razlike skupaj s podatki iz omenjenega poročila generalnega sekretarja o ogromnih področjih, kjer še gospodarstvo beda, bolezen in nepismenost, so

pravzaprav krive, da je napredek na svetu še vedno nezadovoljiv in da bodo potrebni še mnogo večji napor svetovne skupnosti kakor doslej.

Ze tako težavne probleme je še bolj zaostriła okoliščina, da število ljudi nasploh izredno hitro narašča, kar je treba delno pripisati tudi dosedanjemu napredku. Po nedavnim objavljenih podatkih »Demografskega vestnika OZN« naraste število prebivalcev sveta dnevno za 120.000, letno za 43 milijonov. Tako kaže, da bo že konec našega stoletja na svetu 5,4 milijarde ljudi, oziroma da se bo sedanje število podvojilo. Komisija je ocenila poročilo generalnega sekretarja OZN kljub nekaterim njegovim pomanjkljivostim kot izredno važen dokument. Okoliščina, da stališče veleniš preprečuje, da bi v OZN zbrali večja sredstva za mednarodno gospodarsko pomoč večjega obsega, je seveda vplivala tudi na praktično delo in sklepe Socialne komisije. Komisija je sklenila, da bo do leta 1963 pripravila drugo, popolnejše poročilo o socialnih razmerah na svetu, in ugotovila, da je pozitivno dejstvo, da čedalje več dežel posveča vedno večjo pozornost razvoju komunalnih skupnosti in sistemov kot instrumentov družbenega in gospodarskega napredka.

V zvezi s temi sklepi je priporočila tudi načrt generalnega sekretarja, da bi še letos organizirali znanstveno potovanje predstavnikov treh latinskoameriških dežel, ki naj bi proučili probleme komunalnega razvoja v vzhodni Aziji in organizirali tečaj o njih. Prihodnje leto bi priredili takšen tečaj v Mehiki za voditelje komunalne skupnosti, pozneje pa še v prosvetnem središču v Egiptu. Slednji tečaj bi bil posvečen vlogi žene v tem razvoju.

Komisija je tudi sklenila zahtevati od Gospodarsko-socialne komisije sveta, naj potrdi standardizacijo minimalnih pravil za ravnanje z jetniki, ki jo je sestavila leta 1955 ženevska konferenca strokovnjakov iz 61 dežel. Prihodnja konferenca o ukrepih za zatiranje kriminalitete in ravnanju z jetniki naj bi bila leta 1960. Naposled je komisija sklenila, da

Interesi privatnega kapitala

ne sodijo v okvir Mednarodne organizacije dela

Ženeva, 8. jun. (Tanjug). Eno izmed vprašanj, ki so zadnja leta predmet obširnih razprav in ki v marsičem ovirajo delo na konferencah Mednarodne organizacije dela, je vprašanje delegatov za delodajalske skupine v raznih komisijah. Delodajalski delegati zahodnoevropskih dežel namreč že več let odklanjajo predlog, da bi bili predstavniki gospodarstva Sovjetske zveze in drugih vzhodnoevropskih dežel ter jugoslovanskih gospodarskih organizacij titularni člani v teh skupinah. To je pravzaprav diskriminacija nasproti delegacijam teh dežel in s tem preprečuje konstruktivno delo konferenc.

Na pobudo delegacij nekaterih dežel, med njimi tudi Jugoslavije, so imeli na sedanjí konferenci Mednarodne organizacije dela danes poseben sestanek, posvečen izključno temu vprašanju. O tem problemu so govorili delegati Velike Britanije, Nizozemske, Sovjetske zveze, Poljske, Bolgarije, Romunije, Egipta in drugih. Govoril je tudi vodja jugoslovanske

delegacije dr. Jože Potrč, ki je pozdravil to pobudo predstavnikov vlad in poudaril, da so vlade odgovorne za sodelovanje med narodi, za nevmešavanje in posele drugih dežel kakor tudi za univerzalnost same organizacije.

Ko je govoril o omenjeni kampanji delodajalcev zahodnoevropskih dežel, je dr. Potrč rekel, da ni slučajna, marveč da izvira iz

določene politike, katere cilj je, da bi članstvo v delodajalskih skupinah zagotovili samo predstavniki privatnega kapitala. Dr. Potrč je dejal, da delodajalci odklanjajo sodelovanje v delu tudi predstavnikom jugoslovanskih gospodarskih organizacij, čeprav je znano, da zastopajo industrijske zbornice kot organizacije podjetij in čeprav je jugoslovanska Industrijska zbornica članica svetovne organizacije delodajalcev v Parizu, njej pa nikoli niso odrekli položaja takih organizacij in tudi glede neodvisnega delovanja teh zbornic ni bilo nobenih ugovorov.

»V stališču delodajalcev zahodnoevropskih dežel,« je rekel v tej zvezi dr. Potrč, »je veliko protislovje, da namreč tisti, ki toliko govore o potrebi po sodelovanju, nečesto sodelovajo v okviru Mednarodne organizacije dela.«

Na koncu je dr. Potrč poudaril, da delodajalske skupine v tem vprašanju sicer ne morejo same sprejemati sklepe, ki bi bili obvezni za vso konferenco, vendar pa bi lahko pripomogle do boljših pogojev za končno ureditev tega vprašanja.

PO DVEH LETIH

uresničena prva določba iz 7. člena avstrijske državne pogodbe

Dunaj, 8. jun. (Tanjug). Ob ustanovitvi slovenske realne gimnazije v Celovcu objavlja »Slovenski vestnik« uvodnik, v katerem ugotavlja, da je v dveh letih to prvi in edini ukrep avstrijske vlade po podpisu državne pogodbe za izpolnitev njenega 7. člena in da so vse ostale določbe tega člena še vedno na papirju. »Poudarili smo,« piše glasilo korških Slovencev, »da menimo, da 7. člena državne pogodbe kot celote ne bi smeli trgati, marveč ga je treba uresničiti kot celoto v vsem obsegu.«

»Lastna gimnazija,« piše nadalje časniki, »bo torej ostala v življenju korških Slovencev tako dolgo le neorganski delec, dokler ne bodo izpolnjene tudi vse ostale

določbe 7. člena, ki nudijo slovenski in hrvatski narodnosti skupni enake pravice v enakih pogojih, kakor jih imajo vsi drugi avstrijski državljani, organizacija šolstva kot celote in vseh z njo povezanih vprašanj, enakopravnost slovenskega oziroma hrvatskega službenega jezika v vseh upravnih in sodnih okrajih s slovenskim, hrvatskim ali mešanim prebivalstvom, nadalje določbe o dvojezičnih napisih, o sodelovanju v kulturnih, upravnih in sodnih ustanovah ter naposled določbe o zaščiti etničnega značaja narodnostnih skupin, po katerih so prepovedane organizacije, ki so usmerjene na to, da vzamejo hrvatskemu ali slovenskemu prebivalstvu njegov značaj ali narodnostne pravice.

Gradiščanski »Naš tajednik«

Dunaj, 8. jun. (Tanjug). Neodvisno glasilo gradiščanskih Hrvatov »Naš tajednik« izhaja že enajsto leto. Pod Hitlerjevo okupacijo takratno glasilo gradiščanskih Hrvatov »Hrvatske novine« ni smelo izhajati. Leta 1947 pa je začel izhajati »Naš tajednik« in vsa ta leta zagovarja koristi gradiščanskih Hrvatov. Predsednik

Hrvatskega kulturnega društva Bela Srajner je za desetletnico lista napisal zanj uvodnik, v katerem poudarja zasluge »Tajednika« za gojitve hrvatskega jezika, za buditev narodne zavesti in za povezovanje gradiščanskih Hrvatov in njihovih zasluge za evropsko civilizacijo, ko so se upirali turškim vdorom. Časnik pravi, da je zdaj naloga narodnostnih skupin v posameznih deželah, da sosedne države in narode povezujejo, ne pa razdvajajo.

»Tajednik« je izšel v povečanem obsegu in je objavil prispevek gradiščanskih kulturnih delavcev. V članku »Hrvatje v Avstriji« zelo lepo in pregledno opisuje zgodovino gradiščanskih Hrvatov in njihove zasluge za evropsko civilizacijo, ko so se upirali turškim vdorom. Časnik pravi, da je zdaj naloga narodnostnih skupin v posameznih deželah, da sosedne države in narode povezujejo, ne pa razdvajajo.

Alžirski socialisti

obtožujejo Lacosta in njegove paziške pomočnike

Pariz, 8. jun. (Tanjug). Alžirska federacija francoske Socialistične stranke je obdolžila francoskega rezidenta Roberta Lacosta, da je »do kraja izmalčil politiko stranke v Alžiru, dopustil likvidacijo sleherne civilne in državljanske oblasti ter spremenil politiko pomiritve uporne dežele v vojno kolektivnih represalij«.

To je poudarjeno v pismu, ki ga je poslal vodja alžirskih socialistov Ceccaldi generalnemu sekretarju Socialistične stranke in bivšemu predsedniku vlade Molletu.

Na sestanku Nacionalnega sveta socialistov v začetku tega tedna so to pismo razdelili med udeležence, v uradnem poročilu o sestanku pa ga niso omenili. Po mnenju socialistov v mestu Alžiru »so tolerantnosti nasproti reakcionarnim gibanjem evropskih priseljencev celo takrat, ko gre za zločine ter neomejene svobščine padalcev generala Masuja diskreditirale državo in iz-

PLAČE ČEZ PLAN

in ukrepi češkoslovaške vlade, da jih zajezi

Praga, 8. jun. (Tanjug). Podpredsednik vlade Jaromir Dolanský je te dni govoril na sestanku gospodarskih, partijskih in sindikalnih funkcionarjev in je znova postavil v ospredje vprašanje ravnovesja med naraščanjem delavskih in službenih prejemkov ter proizvodnosti v industriji. Gre pravzaprav za preseganje plačne gake sklada in za vprašanja, ki so s tem povezana — za norme, premije, neplanirano zaposlitev nove delovne sile, pa tudi za pogostne primere, ko delavec ne pridejo na delo.

Z vprašanjem plačne politike in discipline se ukvarja vlada zelo pogosto, o tem razpravljajo v parlamentu, na zasedanjih CK KP Češkoslovaške in na drugih vodilnih mestih.

V gospodarskih krogih v Pragi in v člankih o gospodarskih vprašanjih v dnevnem tisku je bilo že večkrat izraženo mnenje, da ni mogoče dolgo dopuščati preseganja plačnega sklada, do kakršnega je prišlo lani in v letošnjih prvih mesecih. Lani so na socialističnem sektorju kmetijstva (brez kmečkih zadrug) presegli plačni sklad v znesku kakih 65,5 milijarde kron ali za 2,6%, v letošnjih prvih treh mesecih pa za nadaljnjih 320 milijonov kron.

Kdo daje potuho

Zločinec Rožman v Parizu

Pariz, 8. jun. (Tanjug). Pariški podžupan Roger Rigaud je danes sprejel pobeglega vojnega zločinceca Rožmana, bivšega ljubljanskega škofa, ki so mu francoske oblasti dovolile prihod v Francijo navzlic izrecnim opozorilom jugoslovanskega veleposlanstva o Rožmanovi fašistični preteklosti in o provokatorskem značaju njegovega prihoda v Pariz.

Vojni zločinec Rožman je pred dnevi prišel v Francijo, da bi v središčih jugoslovanskih izseljencev pridrjal in prirejal sestanke z maloštevilnimi fašističnimi elementi. V krogih jugoslovanskih izseljencev, ki žive v Franciji, označujejo njegov pojav za izrecno provokacijo, preračunano na propagandni učinek in izzivanje incidentov.

Jugoslovansko veleposlanstvo v Parizu je včeraj opozorilo francoske oblasti na take namere vojnega zločinceca in fašističnega sodelavca Rožmana ter jim sporočilo, da bi bil njegov sprejem v Franciji v popolnem nasprotju s tradicionalnim prijateljstvom in zavezništvom Francije in Jugoslavije v obeh svetovnih vojnah. Francoske oblasti so opozorilo sprejete na znanje in obetale, da bodo vse podvzle, da bi Rožmanu preprečili potovanje po deželi. Toda, kakor kaže vest agencije AFP, obetov niso izpolnile.

Brez političnih pogojev

Govor Dolanskega pa je pokazal na odločnost vlade, da onemogoči preseganje plačnega sklada in doseže, da bo vsak izdelek za plače dobil svojo popolno gospodarsko opravičilo. Zato bodo letos in prihodnje leto revidirali norme, premije in plače malone v vsem gospodarstvu.

Varšava, 8. jun. (Tanjug). — O poljsko-ameriškem gospodarskem sporazumu, o katerem smo že poročali, objavlja poljski tisk, da pomeni začetek širših trgovinskih in finančnih stikov z ZDA nadaljnji ukrep v gospodarski politiki, ki jo je lani začela poljska vlada na področju mednarodne trgovine. »Prepričani smo,« pravi »Tribuna Ludu« v daljšem komentarju, »da smo dosleghi v teh pogajanjih svoj namen v tolikšni meri, kolikor je bilo to možno in da smo ustvarili pogoje za nadaljnje razvijanje trgovinskih in finančnih stikov s kapitalističnimi deželami po načelu medsebojne koristi.« Glasilo CK PZPD pripominja, da je v Washingtonu sklenjena pogodba »običajna gospodarska, trgovinska in finančna pogodba brez slehernih političnih pogojev in obveznosti. Ta pogodba ne določa, da bi na Poljskem ustanovili kakršnekoli misije ali kontrolne organe. Če govorimo o njenem značaju, je prav takšna, kakršne smo si želeli in kakršno smo takoj v začetku predlagali amerišskemu partnerju.«

Z VSEH STRANI SVETA

INDIJA NACIONALIZACIJA GOZDOV V KERALI

Trivandrum, 8. jun. (Reuter). Vlada v Kerali je sklenila na svojem ozemlju nacionalizirati vse zasebne gozdove in ustanoviti državno trgovinsko korporacijo, ki bo skrbelo za to, da bodo cene kmetijskih pridelkov, ki jih izvažajo, ostale na primerni višini.

KITAJSKA DVE NOVI POKRAJINI

Peking, 8. jun. (Nova Kitajska). — Državni svet je včeraj sklenil ustanoviti dve novi avtonomni okrožji s pokrajinsko pravno ureditvijo. To sta okrajina Ninosija Kuji v severozahodnem delu dežele in Kvangsi Čuang na južnem Kitajskem.

TUNIZIJA INCIDENTI V TUNISU

Tunis, 8. jun. (AP). Nekli francoski vojak je bil ubit, drugi pa hudo ranjen, ko so ju minulo noč neznan napadli na glavni ulici mesta. Včeraj je bilo na tak način ubitih 7 francoskih vojakov.

AVSTRALIJA CEPIVO PROTI NOVI GRIPU

Melbourne, 8. jun. (Reuter). Avstralski znanstveniki so izšli cepivo proti novemu virusu gripe, ki je zajela mnogo azijskih dežel. Cepivo so že začeli izdelovati v velikih množinah. Po vseh izjavah je epidemija razširila tam že na 21 pokrajini izmed 44. Obbolelo je 350.000 ljudi, med

katerimi je bilo tudi nekaj smrtnih primerov. Na Tajskem je obbolelo za gripo 148 tisoč ljudi, umrlo pa jih je 5.

LIBANON VOJAŠKE DOBAVE ZDA

Beirut, 8. jun. (AFP). Danes je prišla v Libanon prva pošiljka materiala iz ZDA v okviru Eisenhowerjeve doktrine. Pripeljala so jo štirimotorna transportna letala. Poveljniki vojske general Faud Sebah je prisotvovali izročili materiala libanonski vojski.

AFGANISTAN STIKI S PAKISTANOM

Kabul, 8. jun. (AP). Pakistanski ministriki predsednik Suhrawardi je prišel danes v Afganistan na uradni obisk. Novinarjem je izrazil upanje, da bo ta obisk dobre volje prispeval k zboljšanju stikov med obema deželama.

JAPONSKA DVA VELIKA TANKERJA ZA BRITANJO

Tokio, 8. jun. (AP). Japonske ladje-delnice bodo zgradile dva velika tankerja iz ZDA v okviru Eisenhowerjeve doktrine. Ladji bosta imeli po 65.000 ton in bosta zgrajeni do leta 1961.

SE ENA ŽRETEV V HIROŠIMI

Hirošima, 8. jun. (AP). Danes je v boriščini v Hirošimi umrlo 50-letna Japonka Mito. Mogli so je posledicami atomske bombe, ki so jo konec druge svetovne vojne vrtili na Hirošimo. Bolnišnica je objavila, da je Mitojeva umrta za levkemijo. To je še deseta žrtev te bolezni po vojni.

Francija opušča bojkot Suez

Kairo, 8. jun. (Reuter). Predstavniki egiptskega finančnega ministristva je danes izjavil, da je Francija sklenila ponovno uporabljati Sueski prekop. Dodal je, da se prek švicarskega veleposlanstva v Kairu vodijo pogajanja o vprašanju pristojbin za plovbo francoskih ladij po prekopu. Francoska vlada je v pismu, ki ga je poslala prek švicarskega veleposlanstva v Kairu, zahtevala, naj francoskim plovbnim družbam dovolijo, da bodo pristojbine za plovbo plačevale v funtih. Egiptsko finančno ministristvo zdaj proučuje to zahtevo.

Kakor poročajo iz Pariza, francoski pomorski in finančni krogi močno pritiskajo na vlado, naj ustavi bojkot prekopa. Plovbine družbe poudarjajo, da jim bo prizadejana znatna škoda, če bo vlada nadalje vztrajala pri taki politiki, vtem ko se druge pomorske dežele spet intenzivno poslužujejo te mednarodne vodne poti.

Režimski agitatorji so pretekli teden v Amanu inscenirali protiegiptsko demonstracijo in zažgali avto, v katerem je bilo nekaj novinarjev iz Kaira, ki so jih obdolžili protijordanjskega delovanja. Požigalci pa so ostali osamljeni in ljudje so se držali daleč od njih.

INTERNATSKA KANTATA

Kam z gojenci srednjih in nižjih strokovnih šol, ki iz vse Slovenije prihajajo v Ljubljano • Obstoječe internatske zmogljivosti nam postopoma propadajo • Vzlic predvidenim novogradnjam so stvari zelo pereče

Mali maturant, petnajstletni Jože iz Brji pri Koprivi je napisal:

»Ali bo v internatu Tehnične srednje šole tudi zame kaj prostora? Jaz mislim, da bo, saj je internat velik pet vasi Brje?«

Teta šestnajstletnega Vinka je v prošnji napisala:

»Vljudo prosim gornji naslov, da sprejme v svoje okrilje mojega nečaka. Nečak je obojestranska sirota. Starša sta padla kot hrabra borca leta 1943 v »Pohorskem bataljonu«. Bojimo se zanj, ker je edini spomin na pokojno sestro. Po dobrih informacijah v vašem zglednem zavodu prosimo, da bi fanta sprejeli.«

Tone je napisal:

»Maturu sem izdelal s prav dobrim, v kemiji imam odlično. Rad bi se vpisal na TSS. Dobil sem štipendijo od podjetja. V Ljubljani nimam prav nikogar poznanih. Prosim, ako bi lahko stanoval v internatu.«

Tu, pred mojo pisalno mizo stoji, prosijo, dopovedujejo, rotilo... pravi upravnik internata.

»Kaj naj storim?« nadaljuje. »Zelani smo bili prisljani odkloniti blizu 200 dijakov TSS. Mnogi od njih so se morali odpovedati nadaljnjemu strokovnemu izobraževanju, čeprav so imeli zagotovljene štipendije od podjetij. Letos pa bo še huje. Izpraznjenih bo okrog 200 mest v internatu, prošnji pa bo z gotovostjo blizu 600.« pripoveduje upravnik.

»Toda ob začetku letošnjega šolskega leta je Sanitarna inspekcija vpisala v naš kontrolnik:

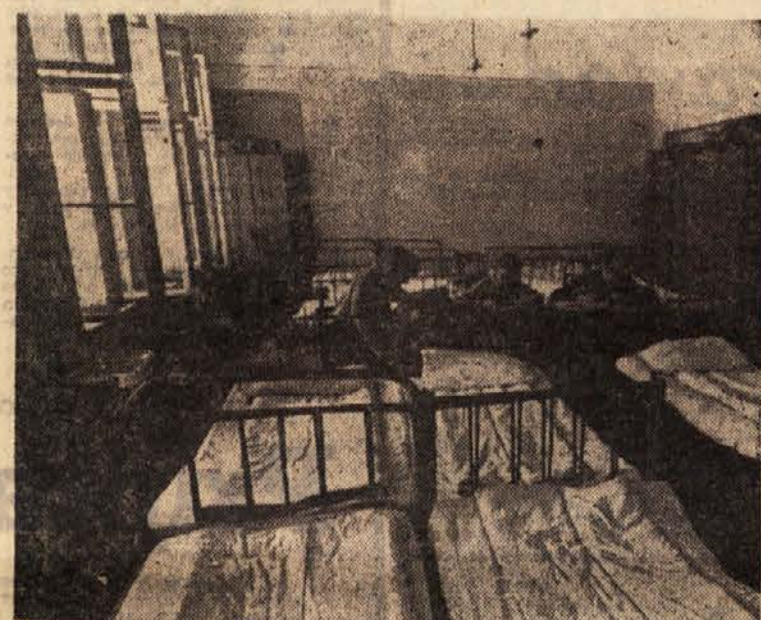
»Sprejeti se ne sme nobenega gojenca več. Po možnosti naj se postelje razstavijo. Internat je skrajno prenatrpan.« Od tega časa je nujna prisilna sprejeti še pet otrok padlih borcev ali partizanskih invalidov, troje gojencev, ki so jih priporočili varnostni organi, razen tega pa je bilo na cesti še blizu 12 dijakov, ki jih je uprava sprejela po posvetovanju s šolo, ker so bili dobri učenci in mladinci.«

NOVOGRADNJE NE BODO VSEGA REŠILE

Zmogljivost vseh ljubljanskih domov znaša 4152 mest, v šolskem letu 1956-57 pa je bilo v teh domovih 4771 gojencev — torej 619 dijakov več, kot bi jih za pravilno poslovanje zavodov smelo biti. Če k temu prštejete še 947 dijakov, ki stanujejo v razpadajočih in skrajno nehygieničnih barakah, potem je letos v glavnem mestu Slovenije primanjlovanje prostora za 1566 gojencev srednjih in nižjih šol republiškega pomena. Razen tega pa še nekaj sto mest za tiste dijake, ki ob pričetku šolskega leta zaradi pomanjkanja prostorov niso bili sprejeti v domove.

Res je, da za nekatere domove dijakov ter gojencev srednjih in nižjih strokovnih šol pripravljajo, za nekatere pa so že pripravili načrte novogradenj. Najbolj kriticen primer — razpadajoče naselje barak na polju za ljubljanskim

pokopališčem, kjer so »stanovali« javnici gradbenih strok, bo kmalu spadal v preteklost, ker novo stavbo za to šolo že grade. — Se vedno pa je tudi res, da je več kot polovica domov, ki jih utrjuje-

Postelji ob postelji, postelji... Pet velikih, pustih omar, siva ozka miza, zveganji gostilniški stoli na zveganem smrekovem podu, ki so ga desetletja drsale mnoge noge, čigave vse... To je vse — preveč ali premalo? »Lani smo morali odkloniti okrog dve sto gojencev,« pravi upravnik.

ne oči pristojnih vidijo kot zadovoljive v neprimernih samostanskih in grajskih poslopih, potrebnih preureditve, adaptacij in olepšav. Prav ti domovi v prihodnje ne bodo več prenesli sedanjih preobremenitev, saj v njih kar po vrsti popuščajo kanalizacija, vodovodne in električne instalacije, sanitarije in stopnišča.

»Kaj naj storim pri vsem tem v šolskem letu 1957-58. Dom ima zmogljivost za 600 gojencev — že ta kapaciteta je do skrajnosti napeta — živi pa v njem sedajle 742 gojencev! Stavba A, to je trakt ob Vidovdanski cesti, je stara 80 let in že blizu 20 let ni bilo vanjo investiranj nikakih sredstev za obnovo. Kanalizacija te stavbe in z njo v zvezi sanitarije so kratkotalno na psu. Kaj bi se zgodilo, če bi ta stavba, natrpana z mladimi ljudmi, sredi zime odpovedala? Kdo si upa prevzeti odgovornost in vanjo sprejeti skoro 200 dijakov? Vse kaže, da bomo prisljeni letos sprejeti namesto 200 le 60 gojencev... vse odseke TSS...«

»Kmalu, da je že čas, da stavbo s pomočjo počitnicami usposobljenim za dosežanje zmogljivosti — v kratkem bodo vsa podjetja in obrtniki vezani drugje! Če pozimi bi morale uprave domov vedeti, s kolikšnimi sredstvi bodo razpolagale za njuna obnovenja dela med počitnicami. To je eno, drugo pa: če nam bi Okrajni sklad za kadre v Ljubljani nemudoma priskočil na pomoč s 4 milijoni, bi bilo še možno obnoviti kanalizacijo, umivalnice in sanitarije in ostalo. K temu bi doprinesel iz lastnih sredstev z 2 milijona din, pridobljenih z oddajanjem sob med poletjem in velikim garanjem osebja — in šlo bi.«

KAJ BO PRAVZAPRAV DOSEŽENO, ČE PODRO POSTELJE V DVEH NADSTROPJIH?

Tako kot je z Domom TSS je v Ljubljani še z nekaterimi internati. Tu ni kaj pomišljati — treba je najti sredstva za temeljito obnovo tega, kar smo v internatih doslej puščali v nemar. B. F.

Usmerjanje industrije

Ves povojni razvoj industrije je bil plansko usmerjan. To je bilo tudi nujno, če smo hoteli doseči ne samo hitrejši razvoj industrije, zlasti, če smo hoteli hitrejši razvoj v tistih industrijskih panogah, ki pomenijo osnovo za nadaljnjo industrializacijo. To nam je doslej nesporno dalo pozitivne rezultate.

NE LEPA, PAČ PA RENTABILNA TOVARNA

Ko prehajamo v našem gospodarstvu na tržno-blagovni karakter naše proizvodnje, je moralo pretrpeti ustrezne spremembe tudi usmerjanje industrijskega razvoja. To zahteva tako blagovno denarni karakter naše proizvodnje, pa tudi konkretna situacija v naši plačilni bilanci, od katere zadovoljive rešitve je v največji meri odvisen in pogojen naš nadaljnji gospodarski razvoj. Oba ta dva momenta pa se medsebojno popolnoma izpopolnjujeta. Gre za to, da se bo v bodoče naša industrija razvijala predvsem na osnovi ekonomske utemeljenosti, kajti v tržnem gospodarstvu ima prvo besedo rentabilnost. Ni važna lepa tovarna (z ekonomskega stališča), važna pa je rentabilna tovarna. Ni važno, ali je tovarna velika ali majhna. Vse je odvisno od tega, ali je ekonomsko utemeljena itd. Vsi ti kriteriji pa niso vedno v skladu z administrativnimi, kjer igrajo vlogo tudi drugi momenti. Doslej smo morali upoštevati tudi te, druge momente. Pa tudi v bodoče jih bomo morali še upoštevati, toda ne proti osnovnim ekonomskim zahtevam, ampak samo ob njih. Kajti brez solidne ekonomske osnove tudi ostali kriteriji zbledijo in se v praksi pokažejo kot neučinkoviti.

DOTACIJE NERENTABILNIM PODJETJEM — JALOVO POČETJE

Vse tovarne, ki so bile zgrajene proti ekonomskim principom, se zdaj borijo z velikimi finančnimi težavami. Pri tem jim večje ali manjše dotacije nič ne pomagajo. Lahko jih sicer rešijo trenutne finančne stiske, ne rešijo pa problema samega vse dolge, dokler se z dodatnimi vlaganji ali drugimi ekonomskimi injekcijami ne najde prave ekonomske osnove. Res je, da je bilo, kot že poudarjeno, možno zagotoviti osnovni industrijski razvoj samo administrativno, z zavestnim usmerjanjem in vlaganjem investicij. Toda tudi te investicije, ki so bile morda sem in tja narekovane iz popolnoma neekonomskih pobud, se morajo v pogojih tržnega gospodarstva prilagoditi pogojem, ki jih vsiljuje trg. In to je rentabilno poslovanje. Brez tega so vse dotacije, ki jih daje skupnost za reševanje takih podjetij, samo zguba, ki ne more roditi drugega rezultata kot sa-

mo tega, da je takemu podjetju podaljšano življenje zato, da bo v prihodnjem letu ponovno zahtevalo dotacijo ali kakršnokoli drugo pomoč s strani družbene skupnosti. Ta pomoč namreč ni nujno potrebna v direktni obliki dotacije. Dotacije se dajejo tudi v drugih oblikah preko znižane kurza za nabavo uvoznih surovin, preko visokih koeficientov pri izvozu, preko odlaganja plačevanja anuitet itd. Seveda je to prav tako dotacija, ki je umestna samo, če nam lahko da pozitiven rezultat v bližnji bodočnosti.

SAMO EKONOMSKA UTEMELJENOST

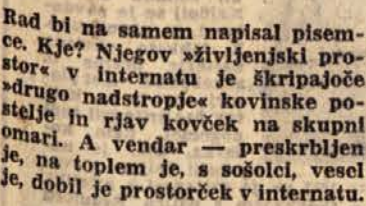
Praksa je prav tako pokazala, da zelo dobro prosperirajo prav mnoga podjetja, ki so se razvila iz skromnih začetkov, brez posebne ali vsaj ob zelo neznatni podpori, ki se danes životarijo v različnih barakah in provizorijih, pa so daleč močnejša, kot pa se videti samo na zunanji. Da so se razvila in da prosperirajo, je razlog prav v tem, da so bila ekonomsko utemeljena. Samo ekonomska utemeljenost je pripomogla, da so ta podjetja ne samo ostala pri življenju, ampak da so se krepko zadržala. In mnoga so tudi propadla, če niso imela prave ekonomske osnove. Od mnogih takih podjetij pa na zunanji ne vemo za dosti več kot za firmo, ker so razmetana po vseh koncih in krajih, pa vendar predstavljajo v ekonomskem pogledu krepke činitelje našega gospodarstva.

Tu ne gre za nikakršno administrativno podpiranje in privilegiranje takih podjetij. To bi jim nasprotno prav škodovalo, ker bi jih onesposobljalo za konkurenčnost. Prav tako tu ne igra vloga, ali gre za nova ali za stara podjetja, za podjetja, ki smo jih administrativno razvili, ali za podjetja, ki so se sama razvila. Gre za to, ali so ekonomsko sposobna in ali imajo perspektivo nadaljnega ekonomskega razvoja. Le če imajo take pogoje, jim je treba pomagati, seveda, le v tem smislu, da jim pomagamo odstranjevati zapreke, ki stoje na poti. V vsem ostalem pa je treba predvsem dopustiti, da se bodo podjetja ekonomsko razvijala, da se v ta namen zagotove enaki pravni pogoji za vsa podjetja in da se omogoči razširjena reprodukcija na čim bolj ekonomskih osnovah.

ZRELOSTNI IZPIT PODJETJA

Pri nas posebej govorimo o potrebi razvoja in tudi vlaganja investicij v podjetja, ki nam morajo dati v čim krajšem času čim večji ekonomski efekt. Taka orientacija je popolnoma pravilna. V zveznem družbenem planu za letošnje leto je posebej naglašeno, da je treba vlagati tja, kjer se dajejo z racionalno in hitro izgradnjo, predvsem z rekonstrukcijami, doseči maksimalni gospodarski učinki. Posebej pa se še poudarja v dnevi praksi potreba po vlaganji v podjetja, ki dajo maksimalni devizni efekt zaradi izravnave naše zunanje plačilne bilance. Toda vse to stoji samo na temelju ekonomske rentabilnosti. Osnovno merilo vsega mora biti zadovoljivo odgovor na vprašanje ekonomske rentabilnosti. Potem je pa popolnoma vseeno, za kakšno podjetje gre. Seveda je treba meriti to ekonomsko rentabilnost čim bolj s stališča svetovnega trga. Pastnost naše zunanje plačilne bilance izhaja v glavnem iz dejstva, da je naša proizvodnja dražja. Dražja pa je zato, ker je ekonomsko slabše zasnovana. Če pa bodo pri usmerjanju naše proizvodnje prevladovali ekonomski kriteriji, se ekonomsko neosnovana industrija sploh ne bo mogla razviti, ker ji trg tega sploh ne bo dopustil. In industrija, ki se bo razvila v takih pogojih, bo že s tem samim ekonomsko usposobljena za konkurenčno borbo. Morala bo namreč že pred tem opraviti zrelostni izpit.

Taki kriteriji za razvoj industrije seveda niso novi. Za tržno gospodarstvo so sami po sebi umejni. Je pa vendar potrebno, da jih jasno preciziramo, ko se postavljajo temelji za perspektivni plan, ki bo vsakakor slonel na takih osnovah. Potrebno je, da imamo take ekonomske kriterije pred očmi vedno, kadar se borimo za kredite za nove investicije. Samo ekonomske investicije bodo prinesle korist, velike investicije pa lahko prinesejo tudi veliko škodo, če niso ekonomsko utemeljene.

Rad bi na samem napisal pisemce. Kje? Njegov življenjski prostor v internatu je škrpajoče »drugo nadstropje« kovinske postelje in rjav kovček na skupni omari. A vendar — preskrbljen je, na toplem je, s sošolci, vesel je, dobil je prostorček v internatu.

Jožeta so sprejeli v internat. Kdo bi imel srce porušiti njegovo vero, da bi prav zanj ne našli prostorčka v zavodu, ki je za pet njegovih rojstnih krajev. Ni hče bolj ne zasluži stanovati v internatu, kot mlada partizanska sirota Vinka.

Tonetu je bila prošnja — odbita. Dasi je vse na tem mirnem fantu kazalo, da bi se sčasoma razvil v zanesljivega strokovnjaka in dasi je imel štipendijo zagotovljeno — kratkotalno, vse postelje, čeprav v dveh nadstropjih, v internatu so bile že zasedene. Tu ni bilo več kaj storiti. Tone je sam prišel k upravniku internata. Povsem mirno je stal pred njim, le njegove rjave, nepremično uprte oči so odsevale obup:

»Če me ne vzamete, ne bom mogel študirati. Vse sem poskušal, povsod zastoj povpraševal...«

TU STOJE, PROSIJO IN ROTILJO

»Leto za letom, ob vsakem zaključku šol in sprejemanju novih študentov v internat, se to ponavlja: dobri tretjini prosilcev moramo prošnje odbiti.«

Zabeleženo

»Naelektrenost« toda brez elektrike

V današnjem času si težko zamisljamo življenje brez elektrike. Uporaba električne energije je postala ne samo zaradi izgradnje novih industrijskih kapacitet, uslužnostnih podjetij itd., temveč tudi zaradi nagle izgradnje novih stanovanj in, naposled, tudi gospodinjstva si navadljajo vedno več električnih strojev in naprav. O škodi, ki nastane zaradi prekomerne električne toka v industrijskem podjetju, to pot ne bi govorili, pač pa bi se nekoliko pomudili pri vsakdanjih tegobah, ki jih povzročajo ljudem prekomerne električne toke. Zamislimo si na primer, kako je »naelektren« gospodinja, ki je kosilo napol skuhalo, pa jo električni kuharček na lepem pusti na cedilo, potnik, ki se mu je ustavil trolejbus ali tramvaj in mora pehlati do namembnega kraja, ali pa negotovanje na sestanku, konferenci ali običnem zboru, če se nenadoma znajdejo v temi.

To sicer niso tako hude nesreče, vendar vzbujajo precej slabe krvi, kajti potrošniki vedo, da imajo že toliko elektrarn, da električne energije, razen v izjemnih primerih, ne primanjkuje, in da so prikrajšani največkrat zaradi pomanjkljivosti in okvar električnega omrežja. In vendar vsega tega ne bi bilo treba, če ne bi bila takšna neskladnost med novogradnjami in preobremenjenimi obstoječimi transformatorskimi postajami. Gradnja transformatorjev in električnega omrežja namreč močno zaostaja in tako so zaradi preobremenjenosti okvare zelo pogoste, kar neposredno občutijo potrošniki. Električna distribucijska podjetja pa imajo vrh vsega še monopolno položaj in zato je razumljivo, da jih konkurenca ravno ne sila, da bi se posebej prizadevala, da bi bilo omrežje v redu. M. R.

Vodja proizvajalne vinogradniške skupnosti Kmetijske zadrage Imeno v Virštajnu Vili Plevnik.

Komaj dober mesec dni je, kar je Zvezna ljudska skupščina sprejela resolucijo o perspektivnem razvoju kmetijstva in zadrugištva, pa že ugotavljamo njene prve sadove. V okviru mnogih kmetijskih zadrug se združujejo v razne vrste proizvajalnih skupnosti ter se dogovarjajo za naprednejše gospodarjenje na sodobno urejenih večjih nasadih s pomočjo mehanizacije in sodobnih agrotehničnih ukrepov, ki jih povečini pripravljajo kmetijske proizvajalne poslovne zveze.

»Letos se nam obeta bogata letina. Jabolk sicer ne bo, ker jih je uničil nenadejani mraz meseca maja, zato pa toliko lepše kaže pridelek na njih in v vinogradih.« nam je dejal Vili Plevnik, vodja ene izmed štirih vinogradniških skupin v kmetijski zadrugi Imeno. »Skoda le, da so trte že do kraja izčrpane, tako izčrpane, da bi morali vinograde že zdavnaj obnoviti.«

OB SOTLI RASTEJO NOVI NASADI

Posamezen vinogradnik ne bi mogel obnoviti vinograda, z vključitvijo v proizvajalno skupnost pa je vsakomur omogočeno, da pride do novega sodobno urejenega nasada. Prav to je pritegnilo tovariša Plevnika, da se je začel zanimati za organiziranje vinogradniške skupnosti in da je pridobil za to še tri sosedje, ki so ga ob ustanovitvi skupnosti tudi izvolili za vodjo svoje nove organizacije.

NOVOTARIJA JIH JE PRITEGNILA

Skupnost, ki jo vodi tov. Plevnik, ima vinograde blizu posestva Virštajn, kjer je Okrajna zadruga zveza Celje že leta 1953 uredila lep sodoben vinograd. Ta nasad je urejen tako, da vsa teža dela lahko opravljajo s stroji, kar je skrajšalo celoten proizvodni proces od 60 delovnih dni, kolikor znaša povprečje v takojšnjih starih vinogradih, na pičlih 140 dni. Okoliški vinogradniki so »novotarjice« sprva po strani gledali, češ da se s stroji po tolikšnih strminah sploh ne da delati, sedaj pa so se že na lastne oči prepričali o napačnosti. In ne samo, da so težaško delo prevzeli stroji, ampak se trite v novem vinogradu tudi izredno lepo razvijajo ter že letos — v četrtem letu — obetajo obilen pridelek.

Tak vinograd si ho sredila tudi nova skupnost, ki jo vodi tov. Plevnik. Letos bodo sicer, izčrpane trte članov te skupnosti še zadnjikrat rodile, potem pa jih bodo posekali, s pomočjo traktorja preorali okrog 3 ha lapornate zemlje in zasadili nove trte plemenitih vrst. Vsak član skupnosti bo sicer ostal lastnik pripadajočega dela novega vinograda, ki pa bo s pomočjo strokovnjakov Kmetijske proizvajalne poslovne zveze Smarje pri Jelskah urejen enotno, tako da bo to pravzaprav en sam velik nasad. Rezanje trt in druga ročna dela bo, kakor so se dogovorili, tudi naprej opravljali vsak vinogradnik na svojem delu vinograda, delo s stroji, to je večino del, pa bodo opravili skupno in plačali stroške glede na velikost vlozene zemlje vsakega člana skupnosti.

ZA VSAK HEKTAR VINOGRADA 450.000 DIN POSOJILA

Podobne načrte imajo tudi druge vinogradniške skupnosti v kmetijski zadrugi Imeno, pa tudi v za-

drugih v Bistrici, Kozjem in drugod ob Sotli. Kjer živijo napredni vinogradniki, tam rastejo te vrste proizvajalnih skupnosti, ki omogočajo hitro obnovo izpranih vinogradov. Družba jim za vsak hektar za obnovo predvidene vinograde odobri 450.000 dinarjev posojila, ki pa se bo kmalu bogato obrestovalo s povečanjem pridelka. Ta pridelek bo tudi mnogo boljše kakovosti od sedanjega, saj bodo zasadili le izbrane plemenite vrste trt.

Razen vinogradniških proizvajalnih skupnosti ustanovljajo v dolini ob Sotli tudi številne sadjarske skupnosti, ki so že v letošnjem letu uredile po strokovnih navodilih kmetijskih strokovnjakov mnoge sodobne nasade. Tako je dolina letos bogatejša za 10 ha višnjevih nasadov in za 6 ha nasadov črnega ribezja, jabolane pa so v okviru proizvajalnih skupnosti in pri posameznih kmetih — vendar tudi tu po navodilih kmetijskih strokovnjakov — na novo nasadili na skupno 51 ha površine.

Zanimanja za obnavljanje vinogradov in drugih nasadov je v dolini ob Sotli toliko, da ni več daleč čas, ko bo dolina razpolagala z bogatimi tržnimi presežki grozdja, jagodičja, višenj in jabolok, hkrati s tem pa se bodo zadržniki le tesneje povezali med seboj in s svojimi kmetijskimi zadrugami, ki so jih prav letos začeli mnogo bolj ceniti kot prejšnja leta.

Lepa so sončna obsoletska pobočja, čez in čez pokrita z vinogradi

TAM, KJER SOČA SKOZI SOTESKE TEČE...

Zapisano ob prazniku občine Bovec

Čudovit je trentarski svet! Sneg po kotanjah visokih skalnatih velikanov je bleščeč in kot bi se ogledoval v sinjem nebu, pod katerim plavajo kopaste raznolike gmote, škili na svetlozelenih ploskve pašnikov, na katerih meketajoče ovce in vesela pesem pastirjev poje slavo trentarskemu dnevu. Ta prostor pa polni peneča Soča, ki vzdramlja in buči. Veter nosi vonj macesnov in roso hladne vode ter kuštra lase mladih in starih Trentarjev.

Prvi znanilec lepote kraljestva Zlatoroga dr. Julius Kugy je napisal: ... šele po tebi, prelepa Trenta, postal sem srečen ... In res: kolikor ljudi smo srečali ob soteskah, kjer daleč zdolaj bobnijo vode Soče, je bilo moč videti vse to, kar je Trenta v resnici: modrino neba, zamolklost sivih skal, mehko zelenih trav in silo ter pogum Sočinih brzic.

Okvir snega in ivja, v njem pa slika »podobe raja«, je svet prijaznih ljudi. Stopimo v to dolino, spoznajmo jo!

Kraji ob zgornjem toku Soče so po svoji slikovitosti in lepoti manj daleč po svetu. Kdor en-

željni tujine, od juga na sever pa so prodirale in se vračale vojske. V varstvu velikanov se vije mimo

Potujmo kar po vrsti. Bovec z okolico nudi turistu pravo pravcato zbirko izletniških točk. Sem sodijo: umetno jezero na Plužnah z naravnimi izvirkami in slapovi rečice Gljun. Približno pet kilometrov ob Bovca ob cesti proti Zagi je slap Boka. Tod privre voda iz osrčja Kanina. Kdor hiti tod mimo, ne more stran. »Niagara v malem« je kdo ve kolikokrat že posneta na filmske trakove. Nad slapom pod Kaninom leži prijazna vasica Plužna. Tod se visoke gore ogledujejo v jezercu, ki jih kaže

v takšnih barvah, da je kot v pravljici. Če nadaljuješ pot po glavni cesti proti Zagi, prideš do prijazne vasiče Česzoča. Za njo pravijo, da je najbolj napredna vas in da v njej živijo najbolj pridni ljudje Posočja. Mnogi izletniki že vedo, da ima ta vasica posebnost, in sicer poleti nad njo ni lune, pozimi pa do januarja ni videti sonca. Ko se Bovec že kopije v soncu, blesti Česzoča v snegu in ivju.

Kdor pride samo enkrat v Log pod Mangrtom, teh prizorov ne bo pozabil. Tod je prava paša za oči. Vsakdo se odloči, da pohiti po lepi cesti na Predil, kjer bo užival ob lepem vremenu ure in ure nad krasoto tega kotička naše dežele.

Trentarski zvon, vliit iz rude opušenega trentarskega železnega rudnika, doni ... V njem slišiš utrip davnine, čutiš udarce rudarjev, ki so pred leti iz notranjosti gora trgali železo in ga potem kos za kosom kovali in z njim krasili hiše, poslušaj zvon in pred teboj oživi kraljestvo Zlatoroga in mikavnost njegovih bajk. Gledaš in strmiš in vse občutiš kot živo resnico.

Kdo bi našteval vse te male bisere! Vsak zase je lepota, ki jo občutiš šele tedaj, ko jo gledaš in uživaš.

Bovec s Svinjakom v ozadju

Bogastvo gozdov

Gozdovi so veliko bogastvo občine Bovec. Gozdno gospodarstvo Tolmin je ustanovilo dva gozdna obrata, in sicer enega v Bovcu, drugega v Soči. Skrbita za približno 11.000 ha gozdov. Pred vojno so bili gozdovi tod zanemarjeni in prekomerno izkoriščeni. Zato zahtevajo zdaj veliko gojitvenih in

zelo važna in pomembna gospodarska panoga v tem gorskem kraju.

Pred letom dni so odprli v Bovcu novo mizarsko delavnico, ki jo je zgradila tovarna pohištva »Krn-Podmelec«. Delavci so bili navdušeni, saj so morali prej delati v zelo tesnih in slabih prostorih, zdaj pa imajo lepo, prostorno in zračno delavnico. V mizarski delavnici je zdaj zaposlenih že 65 delavcev, ki so pošteno zavihali rokave in kažejo, da bodo v prihodnje razvili svojo delavnico v obrat, ki ima obetajočo prihodnost.

Postojanke oddiha in prigrizka

Ljudje iz teh krajev že dolgo vedo za geslo: »Posočje mora živeti od turizma!« Treba pa je najprej uspeti, da se glas o tem svetu naših najlepših naravnih lepote, ki jih je v tako veliki meri težko najti kjer koli drugod, sliši v deželo vas. Ta naš lepi del slovenske zemlje je treba pripraviti, da bo še bolj prijeten za bivanje, da bo udoben in da bo vsem čim bliže. Domačine in tujce lahko vabimo samo v udobne hotele in postojanke, v prijetna kopaljšča in na mikavne izletniške točke.

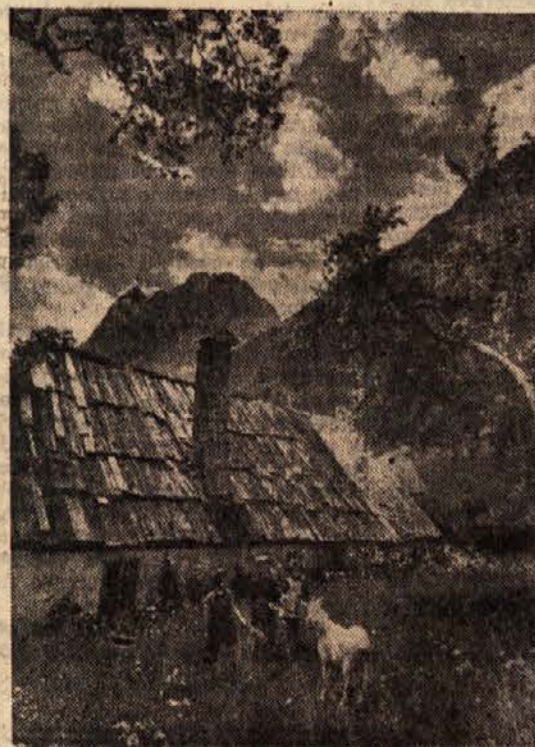
V Bovcu stalno posluje turistična pisarna, ki postreže gostu z vsem, kar želi zvedeti o lepota našega Posočja. Turistično opeševalno društvo, ki skrbi za ves turizem s svojimi podobori v vaseh Česzoča, Log pod Mangrtom, Trenta in Srpenica, skrbi in se trudi, da bi vsi, ki obiščejo ta prelepi kot, odšli z najlepšimi vtisi po svetu in se vedno spet vračali semkaj. Povsod stojijo postojanke, v katerih se lahko izletnik oddahne in okrepeča.

Vsak košček zemlje je obdelan

Da ti lepi kraji ne bi bili tako samotni, da Zlatorogovo kraljestvo ne bi kraljevalo le zase, temveč za čim več ljudi, si prebivalci Bovca že dolgo časa želijo: sodoben hotel, moderno kavarno, kopaljšče in kulturni dom. Za trdno upajo, da bodo vse to dobili, saj je za turistične kraje povsod na svetu udobnost eden izmed tistih pogojev, ki so nujni za večji promet in napredek.

Pridne roke Trentarjev že leta in leta prekopavajo krpe dobre zemlje. Vsak košček zemlje je skrbno obdelan. Na vsakem pašniku so belorjave krave in majhne črede ovac. Na primer v kme-

tijski zadrugi Česzoča je od sto gospodarstev vključenih dvanajdeset. Zadruga ima svojo vaško mlekarino in mlekarino s hlevom za sto glav govedu na planini Pred-

Podoba raja

dolina. V vasi pa je tudi kmetijsko posestvo, ki obdeluje 50 ha zemljišča. Imajo potrebne stroje, razen tega pa so zgradili tudi nov hlev s krmilnico za 50 krav govede živine. Vaščani Česzoče so s prostovoljnimi delom mnogo pripomogli h gradnji novega vodovoda. Kaže, da bo že letos vas imela svoj vodovod, po katerem so ljudje hrepeneli že od prve svetovne vojne.

Med zelenimi pašniki so njihove kot pege, kažejo pa vztrajnost in skrbnost žuljavih rok.

Pogozdili so okrog 93 ha površine s približno 500.000 sadikami. Gozdovi, ki so v glavnem na težko dostopnem alpskem svetu, so povezani z žičnicami, ki jih imajo v bovški občini v skupni dolžini 6500 metrov. Za boljše in hitrejši prevoz lesa iz gozdov so zgradili novo cesto v Gornji Trenti, zdaj pa gradijo cesto v Loško Koritnico in v Slatenik nad Česzočo.

Gozdni obrat v Bovcu poseka vsako leto približno 5000 m³ lesa, obrat v Soči pa 9000 m³ lesa. Za lažji dostop, kontrolo in pregled nad gozdovi so na novo zgradili tudi nad 40 km stez. Teh nekaj beležk kaže, da so prebivalci teh dolin spoznali, kako je gozdarstvo

Soteske Soče

»Razvijali bomo turizem«

Če sedeš s Trentarjem za mizo in se ob poliču vina o vsem tem, kar smo doslej napisali, pogovoriš, bo, čeprav ima rad krpo zemlje za svojo hišo, pašnike na bližnjih pobočjih, krave v hlevu in ovce v staji, vztrajal, da bi bilo treba v te doline več ljudi, ki bi občudovali to »podobo raja«, saj nekje v srcu čuti, da mu bodo ti ljudje prinesli v hišo novic, izkušenj, želja, pa tudi veliko tistega, kar zdaj pogreša — namreč, da bi samoto prekinili pogostejši izleti in obiski vseh ljudi, katerim se bo moč naužiti v teh vaseh in vasičah številnih lepote.

Prav za praznik občine Bovec bodo te želje še glasnejše in upi še večji.

Želimo ljudem v teh dolinah,

da bi se jim izpolnilo vse, da bi jim življenje teklo, kot jim teče njihova Soča. Kako skrivnostna in lepa je zibel Soče; penečo vodo v tesnih, temnih soteskah od časa do časa prešine sončni žarek, ki si utre pot in zablise na gladini vode, ki se je odrgala iz nedrij gora, buči prek skalnatih pečin, se razbesni v soteskah in kaže moč velikanov, nato pa se mirno vije v strugi med zelenimi tratami in šumečimi gozdovi dalje po sončni ravnini do morja.

Ta prostor polni peneča Soča, ki vzdramlja in buči. V očeh prebivalcev, ki živijo ob njenih bregovih, pa je videti modrino neba, zamolklost sivih skal, mehko zelenih trav in silo ter pogum njenih brzic.

Belljo se gore, belljo kožuhi...

krat prebije nekaj dni v tej dolini, se bo vedno spet odločil za obisk enega izmed bovških kotičkov. Vsak kraj je posebna privlačna sila. Največji med njimi je Bovec. Kraj ima bogato zgodovino. Cesta prek Predila do Strmca, Loga pod Mangrtom skozi Bovec do Kobarida in Gorice je prva vozna pot davnine, ki je deželo srednje Evrope vezala z morjem. Po tej cesti so romali popotniki

gradov in trdnjav pod mogočnimi pečinami beli trak. Okovani škornji in boste noge so tlačile njegov prah. Bovec pa je ostal Bovec; pozimi s svojimi vrhovi, polnimi snega, poleti s skalnatimi stenami in gozdovi, s trdnimi in ponosnimi ljudmi, ki jim tujec ni mogel pridobiti njihovega srca in še tako sladka govornica ter mamljivi obeti niso mogli iztrebiti slovenske besede.

Zmaga na žagi — praznik ljudi

Soča je bila spet krvava. Gore so dale borce za svobodo zavetje in skoraj goloroki so začeli oblegati bunkerje zidane na trdnih skalah. Bolj trdna kot skala pa sta bili moč in sila po svobodi trentarskih ljudi.

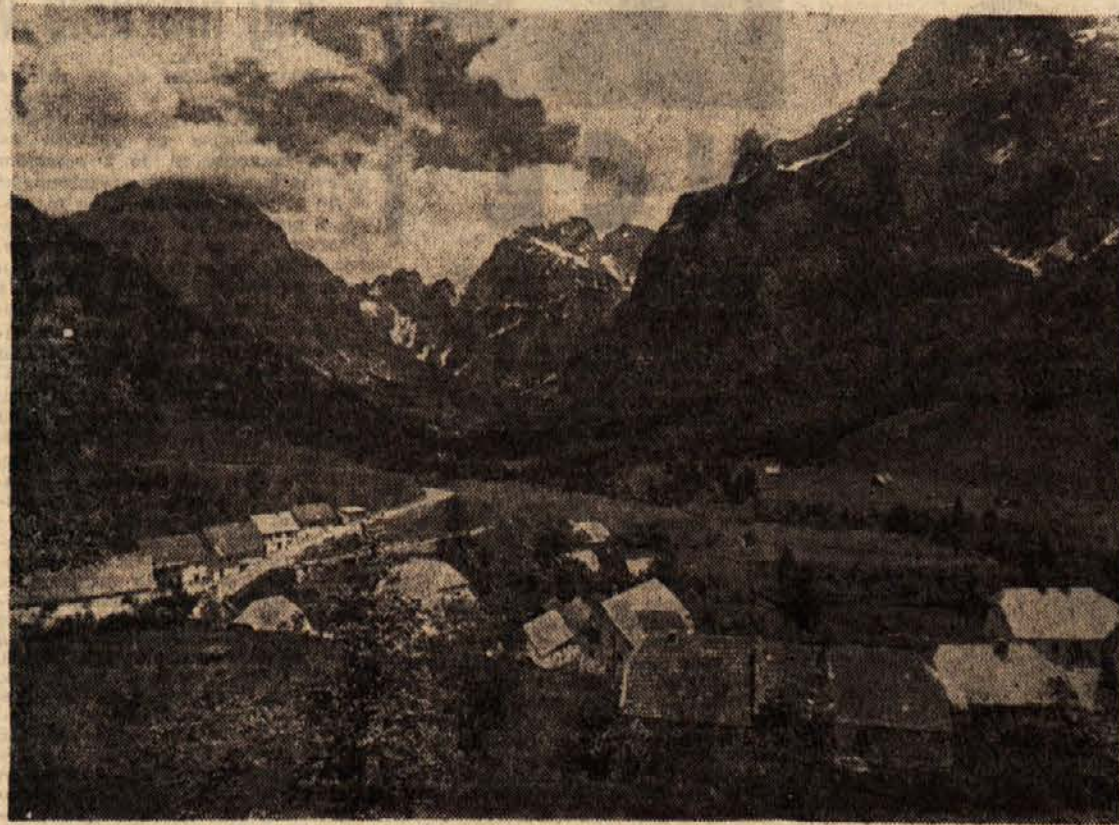
Pred trinajstimi leti, 15. junija, so trentarski partizani v eni izmed svojih največjih akcij uničili na Zagi italijansko posadko. Dan obračuna je bil hkrati tudi dan velikega veselja. Po tem, ko je postala Soča spet čista in prozorna, se je ljudstvo v teh krajih odločilo, da se tega dne spominja vsako leto, saj je ta dan vreden spomina. Ta dan Trentarji zdaj že nekaj let praznujejo kot svoj praznik. Zmaga na žagi je postala praznik ljudi.

Lepot ni moč prešteti

Kdor obišče Bovec, je kot da bi prišel na veliko letališče, s katerega bo poletel v prečudovit gorski svet. Od tu vodijo poti v Trentarski kot, v dolino Bavšice in Loško dolino. Če pride izletnik v te kraje, odkrije potem še številne stezice, ki ga popeljejo v osrčje znanih vrhov.

Bovcu najbližja je dolina Bavšica. Kako bogata je ta vasica naravnih lepote! Njena posebnost so prekrasni sončni vzhodi in zahodi. Iz te doline vodijo poti na Bovški Grintovec, na Smihelc, Jelenk, Krnico in tako dalje.

Kdo še ni slišal o Trenti? Kdo je zapisane že o tem gor-

Idila: Log pod Mangrtom

Usmerjati, svetovati, pomagati

Ko bo konec šolskega leta, bo v poklicnih svetovalnicah spet nenavadno živahno. Tako je vsako leto, ker se mnogi šele v počitnicah odločajo, ali bodo nadaljevali gimnazijo, strokovno šolo, ali pa se bodo šli učiti kak poklic. A odločitev je večkrat težavna. Otrok želi eno, starši drugo in sploh se v mnogih primerih javljajo težave. Prav tu pa lahko staršem in otrokom pomaga poklicna svetovalnica. Razgovor s fantom ali dekletom, razne preizkušnje sposobnosti ter druge oblike kaj kmalu povedo rezultat. Tu se najprej ugotove sposobnosti in nagnjenost otroka do posameznih vrst poklica, sol in podobno. Po temeljito opravljeni strokovni preizkušnji in konzultaciji lahko poklicni svetovalec vso gotovostjo svetuje vrsto poklica, kjer bo kandidat najbolje uspeval. Pravilna izbira poklica pa je nedvomno tudi dober del

Mladini in staršem so poklicne svetovalnice v veliko pomoč — Nekaj primerov poklicne svetovalnice v Celju

srečne bodočnosti.

Obisk v Poklicni svetovalnici v Celju minule dni je razen tega razkril tudi kopico drugih vprašanj, ki jih mora obravnavati ta koristna institucija. Poklicni svetovalec je pri vsem zahtevnem delu tudi mentalni higienik in pedagog. Med letom večkrat prihajajo fantje in dekleta po nasvete v najrazličnejših zadevah. Dekle, ki so jo neurejene razmere v družini skoraj vrgle iz tira, je prišlo na razgovor v svetovalnico. V takih primerih mora poklicni svetovalec večkrat posredovati, bodisi v šoli, domu, ali družini.

Samo v prvih petih mesecih letos je Poklicna svetovalnica v Celju obravnavala 140 poklicnih in drugih zadev otrok. Od tega je bilo tudi precej problematičnih. In kako rešujejo ter pomagajo? Torej, pogledimo nekaj primerov mladih ljudi na razpotoju.

F. B. se je pri nekem podjetju v Zgornji Savinjski dolini učil za ključavničarja. Učil se je eno leto, potem pa je iznenada zapustil učno mesto ter delal pri različnih kmetih. Vprašanje je, kako je bilo v podjetju, da fant ni vzdržal. Zanj je potem poskrbela Poklicna svetovalnica in se bo v Celju sedaj izučil ključavničarske obrti.

Pri svetovalcu se je oglasila mati treh fantov. Njen sin E. je končal tri razrede gimnazije. Fant je v domu in je telesno šibak. Mati pa vztraja, da bi se šel učiti obrti. Hkrati je potožila o starejšem sinu, ki se uči za urarja. Mojster ni zadovoljen z njim, ker je zelo nemiren, nevesten, skratka svojega dela ne opravlja tako kot bi moral. Če se ne bo popobljšal, namerava mojster prekiniti učno pogodbo.

Ker sama skrbi za otroke, je razumeti njeno zaskrbljenost. V Poklicni svetovalnici so ji za sina E. svetovali, naj konča 4. razred gimnazije. V enem letu se bo fizično bolj okrepil in tudi več znanja si bo nabral. Šele po tem se naj gre učiti kak obrti. Starejšega sina naj pošlje na razgovor v Poklicno svetovalnico. Tu bo svetovalec najlaže dognal, čemu fant ne izpolnjuje pogojev. Gotovo se da pomagati.

Sedemnajstletno dekle se uči na podeželju za frizerko. Vajensko šolo je že končala, a učna doba ji poteče konec leta. Sedaj je prišla v Poklicno svetovalnico vprašati, kaj naj stori. Namreč, sklenila je, da bo učno dobo prekinila, ker se boji, da ne bo pozneje kot frizerka dobila zaposlitve. Zelela bi v tekstilno šolo, oziroma v šolo za bolničarke. Po temeljitim razgovoru je spreminila svoj sklep. Najprej se bo izučila za frizerko. Potem pride na vrsto šola za bolničarke. Kajti prihodnje leto bo že izpolnjevala pogoje.

Tako prihajajo dan za dnem otroci in starši. Zelje, predloge in sposobnosti mladih ljudi je pač treba najustrezneje vskladiti. Večkrat pa se dejavnost poklicne svetovalnice razširi tudi na teren. Med drugim prirejajo zunanje sestanke z učitelji, starši, kdaj pa zdaj je treba obiskati kak mladinski dom, spet se je treba pomeniti z otroci padlih partizanov in žrtev fašističnega terorja in podobno. Za poklicnega svetovalca je njegovo področje dela z mladino in starši skoraj neiz-

Koristen predlog

Naučimo otroke brati vozni red

Številni železniški uslužbenci uporabljajo pri svojem delu razne vozne redne pripomočke, med katerimi so razen službenih tudi uradni vozni redi, kjer so navedene vse proge s prihodi in odhodi vlakov, avtobusov, ladij in letal. Ob vsaki spremembi voznega reda postavijo te knjižice neveljavne in se morajo natisniti nove, stare pa se oddajo papirnicam v predelavo.

Voznega reda ni lahko brati in tolmačiti raznih znakov, ki jih vsebuje, zato bi bilo prav, če bi za otroke, vsaj v gimnazijah, na to navajali in v vsakem šolskem letu namenili po nekaj ur temu pouku. Za učne pripomočke bi ne bilo vprašanje, ker bi železniška uprava lahko vsako leto odstopila šolam nekaj starih vozno rednih knjižic, ki bi bile za učenje še uporabne. S primerno povezavo med vodstvi šol in železnico bi lahko brez posebnih težav za letos zbrali potrebna pripomočke za pouk o čitanju voznega reda, saj so pravkar izšli nove knjižice in so bile prejane razveljavljene, zato jih železnica več ne uporablja.

Kdo bi ne bil srečen in zadovoljen sredi debelih in sočnih jagod, ki so tako obilno dozorele na dobri, močni zemlji ob slovenski obali? In Strunjana pri Piranu, kjer jih goje, so se razrasle malone po vsem obalnem pasu. Lani in letos so zadržniki posadili na tisoče sadik in uredili pravcate jagodne gaje. Jagoda je »sončni sad«, tako ji pravijo kmetje ob morju. In žal jim je, da je letos prav zdaj tako malo sonca, ko dozorevajo jagode. Pridelek je lep, še nekaj tednov na trgu, le sladke ni tako, kakor bi bil, če bi bilo več sonca.

Na hitro pripravljeno

KOSILO

Minulo nedeljo smo našim bralkam na tej strani sporočili, da bomo začeli pripravljati jedilnice na hitro pripravljene kosile. Količina je računana za štiri osebe, dnevna delavca in otroka. Če bodo le-ti zjutraj razen kave še nekaj pojedli in če bo večerja tudi toliko izdatna kot kosilo, bo količina zadoščala. Gospodnje, ki pa imajo v družini osebe, ki fizično delajo, pa naj vzamejo za pripravo kosila nekoliko več živil.

Kosilo: prežganka z možgano, ocvrta kruhova rezina, poljubna solata. Pripravimo navadno prežganko. Posebej se sekjamo 20 dkg očiščenih možganov, jih opravimo na mlini, popopramo, dodamo sekljanega mladega česna in stresemo v precej gosto prežganko. Juha naj vre 10 minut, po okusu jo osolimo, nazadnje pa stresemo v njo žlico sekljanega peteršilja.

Pol kg belega kruha narežemo na dober prst debele rezine in jih poljemo z 2 dcl mleka. Na globokem krožniku razpetemo tri jajca, lahko jim dodamo žlico vode. Rezine povlijamo v jajcih in jih na hitro opečemo, na vroči masti ali olju.

Pol kg solate operemo, poljemo s kisom in oljem, potresemo s sekljanim mladim česnom, osolimo in zmešamo.

Kosilo stane po trenutnih cenah na ljubljanskem živilskem trgu 260 din.

Pri delu veliko stojim

Okvare, zaradi katerih trpe ženske, ki pri delu stoje pa bodisi v trgovini, v tovarnah ali pri drugem delu, lahko preprečimo s primerno obutvijo, pravilno višino delovnega mesta, da se kdaj pa kdaj med delom spočijemo in s pravilno nego in telovadbo

števati pravila o negi nog in to od vsega začetka, še preden pride do raznih manjših okvar. Razen tega pa bi morala gledati na ugotovitev zdravniških pregledov več storiti tudi podjetja, predvsem ljudje, ki so zadržani za higieniško tehnično zaščito, obratni zdravilni in socialni delavci. Čuvanje zdravja zahteva namreč navadno dokaj manj stroškov, kot zdravljenje samo, povsem razumljivo pa je, da zdravi ljudje tudi vse drugače uspešno opravljajo svoje delo, kot ljudje, ki se počutijo bolne ali pa jih tarejo bolečine.

Največkrat bi s prav majhnimi stroški v podjetjih lahko ogromno koristnega storili za delavke, samo razumevanja in volje za to ne bi smelo manjkati. Priprani smo in to vedo potrditi tudi strokovnjaki, da bi se dalo razna dela, ki jih delavke še danes opravljajo stoje, z majhni-

mi spremembami in dopolnitvami preurediti tako, da bi jih delavke opravljale sede. Stroški pri taki spremembi ne bi bili veliki. Navajati bi bilo treba le primerne stole, ustrezajoče stroju, ki mu delavka streže, da bi le-ta lahko opravljala svoje delo v pravilni in zdravi držji. Pri delih, kjer taka sprememba resnično ne bi bila mogoča, pa bi morali delavkam zagotoviti med delovnim časom pravilno odmerjene odmore. Tudi če bi za te žrtvovali nekaj več minut, kot doslej, bi proizvodnja ne trpela, ker bi bila storilnost med delovnim časom večja, kar so prav tako že potrdile izkušnje v nekaterih tovarnah. Zelo važno pri tem pa bi bilo, in to bi bilo moč urediti doma in v vsakem podjetju, da bi delavke, ki pri delu stoje, v odmoru lahko sedle.

Prav tako potrebno pa bi bilo, da bi zdravniki ali ljudje, ki so zadržani za higieniško-tehnično zaščito, delavke vseh pogojev opozarjali na uporabo pravilne obutve med delom. Mnoge delavke se namreč kaj hitro in preprosto odločijo za to, da uporabljajo pri delu slabe, stare čevlje, pri odhodu iz tovarne pa se preobujejo. Pri tem ne vedo, da je taka navada in tako varčevanje lahko začetek mnogih preglavic, ki jim bodo kasneje povzročila okvarjene noge, ki trpe v starih, neudobnih čevljih. Mnogo bolje bi bilo, če bi pri delu uporabljale copate ali trdne čevlje z nizko peto in prožnim podplatom, vendar pa take, da se noga v njih dobro počuti. Tovarne bi morale

tudi poskrbeti, da bi tla pri strojih, kjer delavke stoje, pogrnili z mehko, upogljivo podlago, gumo ali podobnim, kar olajša stojič položaj in ne preutruja mišic.

Sedaj pa še nekaj besed o tem, kakšne naj bi bile telovadne vaje za okrepitev nog: z rokami gnetite mišičje meč in stopala, temu naj sledi nekaj krožnih gibov v gležnju ter vaja z nogami »kot da bi vozile kolo«. To je zlasti priporočljivo za one, ki jim noge rade zatekajo. Koristna je tudi vaja, ko s prsti skušamo zgrabiti majhne, na tleh ležeče predmete. Predvsem pa je zdravo, če ho-dimo, kadar je le priložnost za to, boste, zlasti po pesku ali travniku.

M. N.

Ko bo pripekalo

SONCE

Kako se bomo kopale in če se bomo sploh kopale, to je še vprašanje. Vendar upajmo, da bo le nekaj sonca in tako tudi lenarjenja ob vodi. Toda naj bo že kakor koli, marsikatero trenutno bolj skrbi, kako si bo nabavila kopalno obleko in kakšna naj bo le-ta. Ni še dolgo tega, ko so po naših trgovinah razstavljali v izlozbe prav lepe lasteks kopalne obleke. Marsikatera se je prenekaterkrat ustavila ob njih. Če ne bi ob njih stala tako bajna cena, bi bržkone ta ali ona stopila kar v trgovino in si jo nabavila. Toda cena lasteks kopalne pomeni marsikateri polovico mesečne plače, če ne še več. Vendar nikar ne mislite, da morate imeti po vsej silbi prav lasteks kopalno obleko. Tudi ni nujno, da si nabavite volneno, ki še tudi precej stane. Prav lepo in prijetno se boste počutile v kopalni obleki, ki bo narejena iz blaga, iz kakršnega koli že. Sedaj je v trgovinah že res toliko izbire, da vam ne bo težko, s kopalno obleko, neko iz blaga, boste še laže popravile to ali ono telesno napako. To bo še posebno lahko, ker so moderne prav različno kro-

jene kopalke. In še celo to, poudarek pri letošnjih kopalnih oblekah je prav na kroju. Morda vidite po revijah še največ kopalnih oblek krojenih scela. Prav kratko krilce je še zmerom moderno. Vendar so moderne tudi dvo-delne kopalke in še celo take, ki imajo hlačke nabrane. Seveda pa se bo morala vsaka ozirati pri izbiri kroja na to, kakšno postavo ima. Vitkim in lepo oblikovanim postavam bo pristajalo vse. Debeluške bodo pa morale že bolj preudarno izbrati kroj in tudi barvo ter vzorec. Najbrž, da bo debeluške bolj pristajala kopalna obleka scela in še s prav kratkim, komaj nakazanim krilcem ter izvoščile praktične kopalke in take, ki bodo dosegljive našim denarnim zmogljivostim.

Fovemo naj vam še to, da boste

najbolje in najbolj poceni oblečene, če si boste nabavile toliko blaga, da boste iz njega imele kopalno obleko, krilce in še bluzo. Taki kompleti so se pokazali zelo praktični in jih iz leta v leto videti zmerom več zlasti v letoviških krajih. V tem primeru morate imeti vsaj dve kopalni obleki, eno za vodo, drugo ali z nabranimi hlačkami boste imele za plažo, medtem ko staro kopalno obleko nosite v vodi. Imeti dvoje kopalnih ni luksuz, marveč potreba. Že marsikatera ženska se je temeljito prehladila, ko je nosila samo ene kopalke in v mokrih kopalnih ostala tudi na plaži.

Naše tri slike kažejo, kako malo potrebujete pravzaprav za plažo, če ste le količkaj iznajdljive. Starejši kosil in ste malone oblečeni. Kratke hlačke s tesno oprtim in globoko izrezanim gornjim delom, k temu še ozko krilo, ki se lahko zapevja spredaj do dal in pa široka prosto padajoča jopca z dolgimi ali le tretjetrinjskimi rokavi. To garderobo dopolnite le še s preprosto obleko, ki jo boste nosile zvečer in, če imate priložnost, lahko greste mirne duše na morje.

Kaj moramo vedeti o potenju

Nekateri mislijo, da je potenje samo neprijetnost, ki jim pokvari obleko in jim povzroča same nevesočnosti. Popolnoma pa pozabijo na veliko funkcijo, ki jo s potenjem opravlja telo. V resnici organizem, ki se ne bi potil, tudi živeti ne bi mogel. S potenjem telo ureja svojo temperaturo in izloča iz njega strupe. Pot zadobi zoprno vonj šele tedaj, ko pride na površje kože in se spoji s kisikom. A tudi ta zadeva ima svojo dobro stran. V znoju izumro vsi strupi, ki se nabirajo na površju kože in ki tako radi vdre v telo ter ga okužijo. Človek, ki se torej redno potil, ima kožo zmerom zavarovano pred takimi strupi. Ni torej prazna trditve, da so ljudje, ki se pogosto potijo, bolj zdravi kot tisti, ki se le neradi potijo. Potenje po obrazu je neprijetno, ker se koža svetli in se ženske tega po večini zelo bojmo. V ta namen je dobro, če se vsak dan umivamo s kakšnim dobrim medicinskim milom, ki kožo posuši. Tudi kumarčična voda je v tem primeru zelo dobro zdravilo. Če se prekomerno potite pod pazduho, nikar ne uporabljajte potnic, ker se boste tako le še bolj potile. Razen tega potnice niso nič kaj higienične, ker jih ne moremo tako pogosto prati, kot bi jih morali. Edino in najboljše zdravilo proti tej nevesočnosti je redno umivanje v vroči in izpiranje v mrzli vodi. Vsako drugo zdravljenje lahko škoduje. Tudi po-

Odprti ste steklenico piva ali mineralne vode in nista vsega popili. Steklenico zamaknite in jo povenite v kozarec. Tako bosta pivo ali mineralna voda okusna še naslednji dan.

Naš otrok ni več otrok

To je 8. knjiga Knjižnice Zvezde prijateljev mladine Slovenije in je priprepeka za razumevanje in vzgojo predpubertetnikov in predpubertetnic od 11-14 let.

Glavni del knjige je napisal prof. Gustav Silih in pravi:

... Predpuberteta pomeni začetek dolge, nemirne razvojne dobe, ko se mlad človek tako globoko telesno in duševno spreminja, da jo je glavni francoski pedagog J. J. Rousseau upravičeno označil kot »človekovo drugo rojstvo«: kot dobo, ko se otrok polagoma razvija v moškega ali ženskega ...

... V tej dobi je najbolj vidna težnja po samostojnosti ...

Ker se mlad človek v tem času bistveno spreminja, je tudi vzgoja veliko težja. Staršem in vzgojiteljem bo ta knjižica v veliko pomoč.

Otrokovo duševnost in vzgojne navšete nam daje kot smo že omenili, prof. Gustav Silih, o telesnem razvoju nam piše dr. Slava Lunacek, o duševnem in duševni vzgoji pa je še splošni pouk pred začetkom zorenja (iz knjige »O spolni vzgoji« — Helena Puhar).

Cena knjižice je 140.— din, naročite jo lahko pri Uredništvu »Mladí svete«, Ljubljana, Tomšičeva 34.

DNEVNE NOVICE

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna zdravniška služba za nujne obiske na bolniškem domu od 20. do 7. ure jutraj, ob nedeljah in praznikih ves dan.

Zdravstveni dom Center: dr. Zalta Mako, tel. 21-824, Puharjeva ul. 3. V odprtosti zdravnika klicati telefon LM 30-200.

Zdravstveni dom Bežigrad: dr. Tlačar Lojze, Veselova 19, telefon 21-966. Zdravstveni dom Siska: dr. Janez Gasperlin, Saranovičeva 10, tel. 33-452. Zdravstveni dom Vič: dr. Jagodič Boris, Rožna dolina, c. XV-1a, telefon 22-137. V odprtosti zdravnika kličite telefon 21-759 ali 21-494. V nedeljah dežurna služba v ambulanti Mirje, Mirje, Rimska c. 31, telefon 21-797 od 8. do 14. ure.

Zdravstveni dom Rudnik: dr. Lobe Franc, Njegoševa 25, telefon 21-541, v odprtosti zdravnika v telefonu LM 20-509. V soboto dežurna služba že od 18. ure dalje.

Zdravstveni dom Moste: dr. Branko Medvedšek, Ljubljana, Krekova 5, tel. 31-359. V odprtosti zdravnika klicati tel. LM 30-300.

Uprava cest OLO Ljubljana sporoča, da bo zaradi asfaltnih del zaprta Ranska cesta v odseku od mostu čez Isco do križišča. Zaprta se nanasa na ves tranzitni promet in avtomobilski promet. Zaprta bo trajala od 10. t. m. do predkraja. Lokalni promet lahko uporabljata naslednje ceste: Peruzijeva cesta, Ranska cesta preko Matene do Iga.

Pianinsko društvo PTT Ljubljana obvešča, da je Poštarska kočna na Vrhiču odprta in polno oskrbovana.

Kopalnice Mirja bo odprto od 13. junija dalje vsak dan od 8. do 19. ure. Termna za sončenje, ležalniki, tople in mrzle prhe ter bife z okrepili na razpolo. Odidamo še nekaj sezonskih kabin. Prošnje oddati v pisarni uprave. - Uprava.

Slavistično društvo priredi v zvezi od 7. do 7. oktobra 1957 4-dnevno zborovanje slovenskih slavistov, prvi dan v Novem mestu, ostale dneve v Dolenjskih Toplicah. Zborovanje bo imelo znanstveni in pedagoški značaj; v programu bodo predavanja iz dolenskih leksikografske in literarnozgodovinske tematiko, razgovor o učbenikih in postopki o beograjskem slavističnem kongresu.

Društvo vabi vse slaviste, da se zborovanju udeležijo v kar največjem številu. Prednost imajo tisti, ki so sodelovali na kongresu. Prijave do torka, 11. t. m. v pisarni občinskega odbora ZROJ Bežigrad, z navedbo imena, priimka, naslova ter številke osebne izkaznice. Vožnja brezplačna. Vsi člani obvezno vabljeni. - Občinski odbor ZROJ Bežigrad.

Rezervne oficerje občine Bežigrad obveščamo, da bo v nedeljo, 16. t. m. v pisarni ogled artiljerijskih instrumentov. Odhod ob 4.40 z Glavnega kolodvora v Ljubljano. Prijave do torka, 11. t. m. v pisarni občinskega odbora ZROJ Bežigrad, z navedbo imena, priimka, naslova ter številke osebne izkaznice. Vožnja brezplačna. Vsi člani obvezno vabljeni. - Občinski odbor ZROJ Bežigrad.

Okrajni odbor ZROJ Ljubljana organizira za vse rezervne oficerje ogled najnovejših sredstev orodja v pisarni. Rezervni oficerji, ki želijo ogledati ta sredstva, naj se prijavijo pri svojem upravnem odboru združenja, ki pa pri to. Podlugarju na Resljevcih c. 9, osebno ali pa na tel. 33-849. Odhod iz Ljubljane bo v nedeljo, dne 16. junija ob 4.40, vendar pa naj prijavitelji tovaršili pridejo na železniško postajo vsaj 10 minut pred odhodom vlaka zaradi prevzema voznega lista.

Turistično društvo opozarja vse zainteresirane, da se pripravijo za ogled "Doline gradov" v nedeljo, 16. junija, najkasneje do srede, 12. t. m. Čena vožnji, vodstvu in kosilu 1100 dinarjev.

Turistično društvo Ljubljana sporoča, da bo vodstvo in Ljubljanskem gradu vsak dan še ob 18. uri, s čimer bo gotovo ustrezno tako domačim kakor tujim gostom.

Zabavišče Tivoli, začetek obratovanja danes, v nedeljo, ob 13. dalje.

Ogled Križank. Danes, v nedeljo, ob 11. uri dopoldne, ob vsakem vremenu vodstvo po Križankah, ki ga prireja Ljubljanski festival. Razlaga umetniški zgodovinar dr. Emilijan Čevc. Nadaljevanje: »peklenško« dvojnič, gostiče in Viteška dvorana. O nekaterih vprašanih novega letnega gledališča s festivalskega vidika bo spregovoril asistnik dr. Fran Vatovec. Ljubitelji Križank vjudno vabljeni. Ogled Križank je brezplačen.

Zadnji krik francoske mode - 3 svetle barve šminke so dobile droge v Ljubljani, Mariboru, Kranju, Celju in Novem mestu.

ZAHVALA
Ob teški izgubi moje drage ženke, mamice, sestre in tete

IVAN LUZAR

se zahvaljujem vsem darovalcem venčev in cvetja. Vsem, ki so sodelovali pri nam. Elektrarni in sindikalni podružnici »Vuhred« za denarno pomoč. Vsem množičnim organizacijam, šol in vsem, ki so jim spremlili na njeni zadnji poti v prerani grob.

Posebna zahvala organizaciji ZB Radlje-Vuhred s predsednikom tovaršila Jakobom Albinom in tajnikom Francetom Krapežem na čelu za pomoč in dobro organizacijo pogreba.

Radlje ob Dravi, 8. junija 1957.

Zalujoji mož France za družino, bratje in sestre ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

V najbližnjem sočustvovanju in občini s cvetjem nas je za vedno zapustila naša ljuba mama

Marija Resnik, roj. Blatnik

Ob tej priložnosti izrekamo najkonejšo zahvalo zdravnikom Onkolozškemu zavodu in Zdravstvenemu domu Bežigrad, posebno tovaršila dr. Jožetu Zitniku in dr. Lojzetu Tlačarju, ki sta nikoli in dr. podjaljšala našo življenje in lajšala njeno trpljenje.

Iziskana zahvala sedesom, posebno tovaršila Ani Dovjakovi in Franciški Brekvarjevi za vso skrb in pomoč ob njeni bolezni.

Zahvaljujem se darovalcem cvetja, organizacijam SZDL, ZB, ZVVI in Rik ter Stadijon in ZPM Slovenje, vsem sodelavcem v NOB, govornikom, pevcom in vsem ostalim, ki ste jo v tako velikem številu spremlili na njeni poslednji poti. Zalujoji otroci

Za čiščenje mastnih madežev dobiš v vseh trgovinah, kjer kupuješ milo, tudi pripravil FLEX. Nobenemu gospodinjstvu ne sme manjkati FLEX.

Negovana žena uporablja hormonske (nočne) in vitaminske (dnevne) kreme »EVELINE« za suho ali mastno kožo. Dobite jo v vseh drogerijah.

Pege vam zagotovo odstrani Pegasan kremo. Odklanjajte v trgovinah nadomestila in zahtevajte originalni PEGASAN z rdečezlato etiketo.

Perkutol

Za nego normalne ali malo mastne in občutljive kože pomastna hranila PERKUTOL VEGOUR krema. Se ne svetli, uporabna za dan in noč.

Za vaš »MAKE UP« (izgovori melk ap) uporabljajte PERKUTOL Found krema (Foundation izgovori foundeindn) v šestih apartnih barvnih odtenkih. Za vsak tip kože in napravi svežo, mladostno polt.

Za čiščenje in nego kože PERKUTOL Citron krema, izdelana po naravnem citrusevemu soku (vsebuje naravni C vitamin).

Original »ULTRAGIN« - sport kremo dobiš v vseh parterijah! Ta krema te ne bo razočarala.

ISOL
čista kopriva in stebelci

PREDAVANJA

Elektrotehniško društvo LRS vabi vse svoje člane in druge zainteresirane na predavanja in C. Križnica (Berlin) o temi: Istosmerni in enofazni izmenični tok v električni veki. Predavanja bo spremljano z diapozitivi in bo 14. junija 1957 ob 20. uri v dvorani Doma elektropodarstva LRS, Hajdrihova ul. 2.

V okviru ponedeljskih pogovorov za sindikalne odbornike bo v ponedeljek, 19. junija, predaval tovarš. dr. Jože Gorjanc: »O industrijski revoluciji našega časa«. Predavanje bo ob 20. uri v veliki dvorani Doma sindikata na Miklošičevi cesti 28. Vabljeni vsi sindikalni odborniki.

Slovenska akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani vjudno vabi na javno znanstveno predavanje, ki bo dne 13. junija 1957 ob 18. uri v dvorani SAZU, Novi trg 3-I. Predaval bo profesor na padovanski univerzi dr. Gianfranco D'Arcono. Tema: Folklor v Furlaniji a posebnim poudarkom na ljudskem slovnstvu.

Obrina zbornica za okraj Ljubljana bo priredila v mesecu juliju in avgustu 1957 tečaj za moško in damsko krojenje pod vodstvom strokovnega predavatelja tov. Veronika Rudija. Tečaj se lahko udeležijo le obrtniki in v obliki zaposleni mojstri in pomočniki. Prijave sprejema zborniška pisarna, Ljubljana, Mestni trg 2-II, soba št. 55, do 20. junija t. l.

Srednji tehniški tekstilni šol v Kranju bodo sprejeli izpiti (iz slovensčine, matematike in kemije) od 13. do 15. junija. Kandidati naj se zglašijo v četrek, 13. junija, ob 7. uri jutraj v šolski pisarni.

RAZPIS
za vpis v I. letnik rudarskega, kovinarskega in elektro odseka Industrijske rudarske šole v Zagorju ob Savi v šolskem letu 1957-58

I. Rudarski odsek:
Kandidat mora z uspehom opraviti 6. razred osnovne šole ali 2. razred gimnazije v koledarskem letu 1957 mora dopolniti 15. leto starosti, mora biti telesno in duševno zdrav.

Učenci prejmejo mesečne nagrade v znesku od 2000 do 4000 din ter jamiški dodatek. Šola nudi učencem vse šolske potrebščine ter za izvajanje praktičnega pouka potrebno delovno orodje, obleke in perilo.

II. Kovinarski odsek:
Kandidat mora z uspehom dovršiti 3. razred gimnazije ali 7. razred osnovne šole ter mora biti telesno in duševno zdrav.

III. Elektro odsek:
Kandidat mora z uspehom dovršiti 4. razred gimnazije ali 8. razred osnovne šole ter mora biti telesno in duševno zdrav.

Solanje v vseh treh odsekih traja tri leta. V času solanja se učenci rudarskega odseka usposablajo za kvalificirane delavce rudarske stroke - kopače; učenci kovinarskega odseka pa se izučujejo za poklice strojni ključavnikar, strugar, rezkar, kovač orodja in posluževalce jarnike mehanizacije; učenci elektro odseka pa za obratne električarje in elektromehanike.

Mladinci, ki se žele vpisati, morajo ravnateljstvu šole predložiti a 30 din kolovano prošnjo ter naslednje osebne dokumente:

1. zadnje šolsko spričevalo;
2. izpisek iz rojstne mat. knjige;
3. potrdilo o premoženjskem stanju staršev;
4. potrdilo o višini otroškega dodatka.

Nekolovanih prošelj ter prošelj brez priloženih listin ne bomo upoštevali.

V izjemnih primerih bodo sprejeti v vse tri odseke tudi učenci z manjšo šolsko izobrazbo, če uspešno opravijo sprejemni izpiti.

Pri šoli je internat, ki nudi učencem vsu potrebno oskrbo. Kandidati izven Zagorja, ki želijo stanovati v internatu, morajo to navesti v prošnji.

Vpis v šolo traja do 1. sept. 1957. Kandidat se lahko vpiše osebno ali pa pošlje prošnjo po pošti.

Ravnateljstvo Industrijske rudarske šole Zagorje ob Savi

RAZPIS

Ravnateljstvo Industrijske kovinarske šole Ljubljana, Vošnjakova 17a (bivša Zel. ind. šola Ljubljana) sporoča, da bo v šolskem letu 1957-58 sprejela v I. letnik učence za izučitev naslednjih poklicev: strojni ključavnikar, strugar, kovač, klepar in misar.

Pošrnji za svaletom so dovršeni 4. razred gimnazije ali osemletke, starost od 14 do 17 let ter da je kandidat telesno in duševno zdrav.

Kandidati, ki se žele vpisati v I. letnik, naj vložijo prošnjo, kolikovo a 30 din državne takse in 20 din občinske takse, do 15. junija 1957 na ravnateljstvo šole.

Prošnji je treba priložiti: rojstni list, potrdilo o državljanskosti, šolsko spričevalo, zdravniško spričevalo, potrdilo o premoženjskem stanju in življenjski (navesti sk. stanje staršev, udeleževanje v družbenih organizacijah itd.).

V prošnji je navesti točen naslov in poklic, za katerega se želi kandidat izučiti. Prošnje naj tudi navede, ali želi stanovati v Domu. - Ravnateljstvo ind. kov. šole, Ljubljana, Vošnjakova ul. 17a.

RAZPIS
Doma Tehniške srednje šole v Ljubljani, Lovdovanska 7.

Dom bo sprejel v šolskem letu 1957-58 zaradi pomanjkanja prostora zelo malo gojencev. Zato imajo prednost pri sprejemu otroci padlih borec in žrtve fašističnega terorja. Reflektant naj pošljejo na gornji naslov: »Vprašalo polo za sprejem gojencev«, izpolnjeno in potrjeno v vseh rubrikah, prošnjo za sprejem, kolikovo a 20 din državne in 20 dinarjev takse OLO Ljubljana, potrdilo svoje mladinske organizacije o delu v njej, priporočilo organizacije Zveze borec ali pristojnega organa Socialnega varstva. Prav tako naj priložijo 20 din v znakmah za odgovor.

Vse to naj pošljejo najkasneje do 1. junija 1957, in sicer šole po sprejemu na Tehniško srednjo šolo. Prošnje reflektantov, ki še niso sprejeti na šolo in doslej prišle prošnje, kolikor so pravilno opremljene, bodo rešene šele po vpisu, oziroma po 1. juniju 1957.

V prošnji naj navedejo vse iste podatke, iz katerih je razvidno njihovo socialno stanje, oskrbovatelj, pa tudi podatke, na kateri odsek TSS je kandidat sprejel.

Ta razpis se nanasa na vse oddelke Tehniške srednje šole, to je za redne, delovodske in delavske odseke. Za delovodske odseke je na razpolago samo 20 mest, ki bodo dodeljena predvsem otrokom padlih borec in borcem NOB. Odgovori na prošnje bodo poslani dostavljati do 15. junija 1957, po tem roku dosepele prošnje pa se ne bodo mogle obravnavati. - Uprava.

NATECAJ
Šola za socialne delavce v Ljubljani razpisuje natečaj za vpis v I. letnik za šolsko leto 1957/58.

Na šolo, ki traja 2 leti, se lahko vpišejo kandidati, ki imajo popolno srednjo izobrazbovalno ali drugo po učiteljske, srednje vzgojiteljske šole, srednje zdravstvene šole s predpisanim končnim izpustom.

Izjemoma sprejemamo tudi kandidate z nedokončano srednjo šolo, ki so vsaj tri leta uspešno praktično delali na področju socialnih služb v Evropi in Ameriki in imajo med vodilne svetovne umetnice. Njen koncert 10. junija z Marjanom Lipovškom bo za modri abonma. Na sporedu dela Mozarta, Beethovna (Kreutzerjeva sonata), Debussyja in Schuberta.

ITALIJANSKA VIOLINISTKA Pina Carmirelli prihaja letos že četrtič na turnejo v Jugoslavijo. Zaradi izrednih uspehov v Evropi in Ameriki je štejejo med vodilne svetovne umetnice. Njen koncert 10. junija z Marjanom Lipovškom bo za modri abonma. Na sporedu dela Mozarta, Beethovna (Kreutzerjeva sonata), Debussyja in Schuberta.

ITALIJANSKA VIOLINISTKA Pina Carmirelli prihaja letos že četrtič na turnejo v Jugoslavijo. Zaradi izrednih uspehov v Evropi in Ameriki je štejejo med vodilne svetovne umetnice. Njen koncert 10. junija z Marjanom Lipovškom bo za modri abonma. Na sporedu dela Mozarta, Beethovna (Kreutzerjeva sonata), Debussyja in Schuberta.

ITALIJANSKA VIOLINISTKA Pina Carmirelli prihaja letos že četrtič na turnejo v Jugoslavijo. Zaradi izrednih uspehov v Evropi in Ameriki je štejejo med vodilne svetovne umetnice. Njen koncert 10. junija z Marjanom Lipovškom bo za modri abonma. Na sporedu dela Mozarta, Beethovna (Kreutzerjeva sonata), Debussyja in Schuberta.

ITALIJANSKA VIOLINISTKA Pina Carmirelli prihaja letos že četrtič na turnejo v Jugoslavijo. Zaradi izrednih uspehov v Evropi in Ameriki je štejejo med vodilne svetovne umetnice. Njen koncert 10. junija z Marjanom Lipovškom bo za modri abonma. Na sporedu dela Mozarta, Beethovna (Kreutzerjeva sonata), Debussyja in Schuberta.

ITALIJANSKA VIOLINISTKA Pina Carmirelli prihaja letos že četrtič na turnejo v Jugoslavijo. Zaradi izrednih uspehov v Evropi in Ameriki je štejejo med vodilne svetovne umetnice. Njen koncert 10. junija z Marjanom Lipovškom bo za modri abonma. Na sporedu dela Mozarta, Beethovna (Kreutzerjeva sonata), Debussyja in Schuberta.

ITALIJANSKA VIOLINISTKA Pina Carmirelli prihaja letos že četrtič na turnejo v Jugoslavijo. Zaradi izrednih uspehov v Evropi in Ameriki je štejejo med vodilne svetovne umetnice. Njen koncert 10. junija z Marjanom Lipovškom bo za modri abonma. Na sporedu dela Mozarta, Beethovna (Kreutzerjeva sonata), Debussyja in Schuberta.

ITALIJANSKA VIOLINISTKA Pina Carmirelli prihaja letos že četrtič na turnejo v Jugoslavijo. Zaradi izrednih uspehov v Evropi in Ameriki je štejejo med vodilne svetovne umetnice. Njen koncert 10. junija z Marjanom Lipovškom bo za modri abonma. Na sporedu dela Mozarta, Beethovna (Kreutzerjeva sonata), Debussyja in Schuberta.

ITALIJANSKA VIOLINISTKA Pina Carmirelli prihaja letos že četrtič na turnejo v Jugoslavijo. Zaradi izrednih uspehov v Evropi in Ameriki je štejejo med vodilne svetovne umetnice. Njen koncert 10. junija z Marjanom Lipovškom bo za modri abonma. Na sporedu dela Mozarta, Beethovna (Kreutzerjeva sonata), Debussyja in Schuberta.

ITALIJANSKA VIOLINISTKA Pina Carmirelli prihaja letos že četrtič na turnejo v Jugoslavijo. Zaradi izrednih uspehov v Evropi in Ameriki je štejejo med vodilne svetovne umetnice. Njen koncert 10. junija z Marjanom Lipovškom bo za modri abonma. Na sporedu dela Mozarta, Beethovna (Kreutzerjeva sonata), Debussyja in Schuberta.

ITALIJANSKA VIOLINISTKA Pina Carmirelli prihaja letos že četrtič na turnejo v Jugoslavijo. Zaradi izrednih uspehov v Evropi in Ameriki je štejejo med vodilne svetovne umetnice. Njen koncert 10. junija z Marjanom Lipovškom bo za modri abonma. Na sporedu dela Mozarta, Beethovna (Kreutzerjeva sonata), Debussyja in Schuberta.

ITALIJANSKA VIOLINISTKA Pina Carmirelli prihaja letos že četrtič na turnejo v Jugoslavijo. Zaradi izrednih uspehov v Evropi in Ameriki je štejejo med vodilne svetovne umetnice. Njen koncert 10. junija z Marjanom Lipovškom bo za modri abonma. Na sporedu dela Mozarta, Beethovna (Kreutzerjeva sonata), Debussyja in Schuberta.

ITALIJANSKA VIOLINISTKA Pina Carmirelli prihaja letos že četrtič na turnejo v Jugoslavijo. Zaradi izrednih uspehov v Evropi in Ameriki je štejejo med vodilne svetovne umetnice. Njen koncert 10. junija z Marjanom Lipovškom bo za modri abonma. Na sporedu dela Mozarta, Beethovna (Kreutzerjeva sonata), Debussyja in Schuberta.

ITALIJANSKA VIOLINISTKA Pina Carmirelli prihaja letos že četrtič na turnejo v Jugoslavijo. Zaradi izrednih uspehov v Evropi in Ameriki je štejejo med vodilne svetovne umetnice. Njen koncert 10. junija z Marjanom Lipovškom bo za modri abonma. Na sporedu dela Mozarta, Beethovna (Kreutzerjeva sonata), Debussyja in Schuberta.

ITALIJANSKA VIOLINISTKA Pina Carmirelli prihaja letos že četrtič na turnejo v Jugoslavijo. Zaradi izrednih uspehov v Evropi in Ameriki je štejejo med vodilne svetovne umetnice. Njen koncert 10. junija z Marjanom Lipovškom bo za modri abonma. Na sporedu dela Mozarta, Beethovna (Kreutzerjeva sonata), Debussyja in Schuberta.

ITALIJANSKA VIOLINISTKA Pina Carmirelli prihaja letos že četrtič na turnejo v Jugoslavijo. Zaradi izrednih uspehov v Evropi in Ameriki je štejejo med vodilne svetovne umetnice. Njen koncert 10. junija z Marjanom Lipovškom bo za modri abonma. Na sporedu dela Mozarta, Beethovna (Kreutzerjeva sonata), Debussyja in Schuberta.

ITALIJANSKA VIOLINISTKA Pina Carmirelli prihaja letos že četrtič na turnejo v Jugoslavijo. Zaradi izrednih uspehov v Evropi in Ameriki je štejejo med vodilne svetovne umetnice. Njen koncert 10. junija z Marjanom Lipovškom bo za modri abonma. Na sporedu dela Mozarta, Beethovna (Kreutzerjeva sonata), Debussyja in Schuberta.

ITALIJANSKA VIOLINISTKA Pina Carmirelli prihaja letos že četrtič na turnejo v Jugoslavijo. Zaradi izrednih uspehov v Evropi in Ameriki je štejejo med vodilne svetovne umetnice. Njen koncert 10. junija z Marjanom Lipovškom bo za modri abonma. Na sporedu dela Mozarta, Beethovna (Kreutzerjeva sonata), Debussyja in Schuberta.

ITALIJANSKA VIOLINISTKA Pina Carmirelli prihaja letos že četrtič na turnejo v Jugoslavijo. Zaradi izrednih uspehov v Evropi in Ameriki je štejejo med vodilne svetovne umetnice. Njen koncert 10. junija z Marjanom Lipovškom bo za modri abonma. Na sporedu dela Mozarta, Beethovna (Kreutzerjeva sonata), Debussyja in Schuberta.

ITALIJANSKA VIOLINISTKA Pina Carmirelli prihaja letos že četrtič na turnejo v Jugoslavijo. Zaradi izrednih uspehov v Evropi in Ameriki je štejejo med vodilne svetovne umetnice. Njen koncert 10. junija z Marjanom Lipovškom bo za modri abonma. Na sporedu dela Mozarta, Beethovna (Kreutzerjeva sonata), Debussyja in Schuberta.

ITALIJANSKA VIOLINISTKA Pina Carmirelli prihaja letos že četrtič na turnejo v Jugoslavijo. Zaradi izrednih uspehov v Evropi in Ameriki je štejejo med vodilne svetovne umetnice. Njen koncert 10. junija z Marjanom Lipovškom bo za modri abonma. Na sporedu dela Mozarta, Beethovna (Kreutzerjeva sonata), Debussyja in Schuberta.

ITALIJANSKA VIOLINISTKA Pina Carmirelli prihaja letos že četrtič na turnejo v Jugoslavijo. Zaradi izrednih uspehov v Evropi in Ameriki je štejejo med vodilne svetovne umetnice. Njen koncert 10. junija z Marjanom Lipovškom bo za modri abonma. Na sporedu dela Mozarta, Beethovna (Kreutzerjeva sonata), Debussyja in Schuberta.

ITALIJANSKA VIOLINISTKA Pina Carmirelli prihaja letos že četrtič na turnejo v Jugoslavijo. Zaradi izrednih uspehov v Evropi in Ameriki je štejejo med vodilne svetovne umetnice. Njen koncert 10. junija z Marjanom Lipovškom bo za modri abonma. Na sporedu dela Mozarta, Beethovna (Kreutzerjeva sonata), Debussyja in Schuberta.

ITALIJANSKA VIOLINISTKA Pina Carmirelli prihaja letos že četrtič na turnejo v Jugoslavijo. Zaradi izrednih uspehov v Evropi in Ameriki je štejejo med vodilne svetovne umetnice. Njen koncert 10. junija z Marjanom Lipovškom bo za modri abonma. Na sporedu dela Mozarta, Beethovna (Kreutzerjeva sonata), Debussyja in Schuberta.

ITALIJANSKA VIOLINISTKA Pina Carmirelli prihaja letos že četrtič na turnejo v Jugoslavijo. Zaradi izrednih uspehov v Evropi in Ameriki je štejejo med vodilne svetovne umetnice. Njen koncert 10. junija z Marjanom Lipovškom bo za modri abonma. Na sporedu dela Mozarta, Beethovna (Kreutzerjeva sonata), Debussyja in Schuberta.

ITALIJANSKA VIOLINISTKA Pina Carmirelli prihaja letos že četrtič na turnejo v Jugoslavijo. Zaradi izrednih uspehov v Evropi in Ameriki je štejejo med vodilne svetovne umetnice. Njen koncert 10. junija z Marjanom Lipovškom bo za modri abonma. Na sporedu dela Mozarta, Beethovna (Kreutzerjeva sonata), Debussyja in Schuberta.

ITALIJANSKA VIOLINISTKA Pina Carmirelli prihaja letos že četrtič na turnejo v Jugoslavijo. Zaradi izrednih uspehov v Evropi in Ameriki je štejejo med vodilne svetovne umetnice. Njen koncert 10. junija z Marjanom Lipovškom bo za modri abonma. Na sporedu dela Mozarta, Beethovna (Kreutzerjeva sonata), Debussyja in Schuberta.

ITALIJANSKA VIOLINISTKA Pina Carmirelli prihaja letos že četrtič na turnejo v Jugoslavijo. Zaradi izrednih uspehov v Evropi in Ameriki je štejejo med vodilne svetovne umetnice. Njen koncert 10. junija z Marjanom Lipovškom bo za modri abonma. Na sporedu dela Mozarta, Beethovna (Kreutzerjeva sonata), Debussyja in Schuberta.

ITALIJANSKA VIOLINISTKA Pina Carmirelli prihaja letos že četrtič na turnejo v Jugoslavijo. Zaradi izrednih uspehov v Evropi in Ameriki je štejejo med vodilne svetovne umetnice. Njen koncert 10. junija z Marjanom Lipovškom bo za modri abonma. Na sporedu dela Mozarta, Beethovna (Kreutzerjeva sonata), Debussyja in Schuberta.

ITALIJANSKA VIOLINISTKA Pina Carmirelli prihaja letos že četrtič na turnejo v Jugoslavijo. Zaradi izrednih uspehov v Evropi in Ameriki je štejejo med vodilne svetovne umetnice. Njen koncert 10. junija z Marjanom Lipovškom bo za modri abonma. Na sporedu dela Mozarta, Beethovna (Kreutzerjeva sonata), Debussyja in Schuberta.

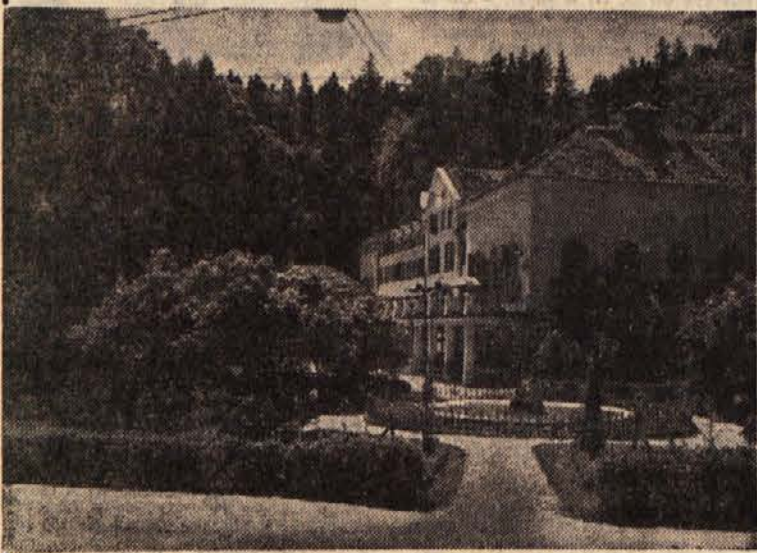
ITALIJANSKA VIOLINISTKA Pina Carmirelli prihaja letos že četrtič na turnejo v Jugoslavijo. Zaradi izrednih uspehov v Evropi in Ameriki je štejejo med vodilne svetovne umetnice. Njen koncert 10. junija z Marjanom Lipovškom bo za modri abonma. Na sporedu dela Mozarta, Beethovna (Kreutzerjeva sonata), Debussyja in Schuberta.

ITALIJANSKA VIOLINISTKA Pina Carmirelli prihaja letos že četrtič na turnejo v Jugoslavijo. Zaradi izrednih uspehov v Evropi in Ameriki je štejejo med vodilne svetovne umetnice. Njen koncert 10. junija z Marjanom Lipovš

»LJUDSKA PRAVICA«

bo kot posebno presenečenje svojim naročnikom med drugim dodala z žrebanjem tudi nagrado

več brezplačnih penzionov ki jih je namenilo za naše naročnike Zdravilišče DOBRNA

Zdravilišče Dobrna vam po pravkar izvršenih preureditvah in modernizaciji terapevtskih oddelkov nudi uporabo najrazličnejših prirodnih in fizičnih sredstev za zboljšanje vašega zdravja. Velik korak naprej pomeni za zdravilišče uvedba fango (bentonit) oblog. Vulkanski material s odličnimi termičnimi lastnostmi, pomešan s termalno vodo in pregreto do zaželenih temperatur, uporabljamo posebno pri ginekoloških obolenjih.

Podoben je način uporabe močvirskih oblog, ki prav tako pomešane z vodo akretoterme in segrete do višjih temperatur, kot jo ima sam vrelec, dajejo poleg toplotnih učinkov s svojim zamotanim sestavom in fizikalno-kemičnimi lastnostmi (sorbcija in sorbcija snovi, kaloidi, estrogeni, adstringensi, zvišanje sekrecije žlez) dobre uspehe pri ženskih boleznih.

Posebno pri sterilnih ženskah priporočamo celotne močvirske kopeli. Drobno zmlat močvirski material s prej navedenimi lastnostmi razvija večje delovanje, če pride v dotik z večjo površino kože. To omogoča podvodna masaža s curkom vode in zraka iz kompresorja, ki predstavlja srečno rešitev racionalne uprave močvirskih kopeli tudi tam, kjer se tak material ne nahaja v neposredni bližini kopališča. Med najmočnejše dražljaje na telo prištevamo solne kopeli, ki jih Dobrna prav tako izvrača v svoja zdravilna sredstva.

Plinske kopeli, sedeče kopeli, vaginalna izpiranja poleg do sedaj uporabljenih termalnih kopeli (36°C) v marmornatih kadeh, bazenu in oblijeni termalni vodi (na 28-30°C) in elektroterapiji (kratki valovi, solukus, višinsko sonce) izpopolnjujejo terapevtski register.

Gostom je na razpolago delna in celotna masaža ter masaža vezivnega tkiva ali masaža refleksnih con posebno pri ženskih boleznih (mestruacijske motnje).

V iste namene služi specialna gimnastika. Diagnostiko v zdravilišču podpira tudi laboratorij.

Uporaba termalnega vrelega za pitne kure v novourejeni pivnici je prav tako nova pridobitev.

Splošna zdravilna sredstva (klima, mirna okolica, solarij, dietna kuhinja, koncerti, spretni register, iz katerega je zdravnikom zdravilišča (specialist ginekolog v častu sezone) možno individualno predpisovati potrebne oblike zdravljenja.

Iz navedenega izhajajo za Dobrna posebne indikacije za zdravljenje ženskih bolezni:

1. Kronični vnetni procesi (salpingo-oophoritis, parametritis, perisalpingitis, premetritis).

2. Adhezije papedicitisa, peritonitisa in operacijah.

3. Vse vrste sterilnosti.

4. Ovarialna insuficienca (infantilizem, hipoplazija genitalna, hiperantefleksija uterusa).

5. Menstruacijske motnje (amenoreje, oligomenoreje, hipomenoreje, hiperomenoreje, dismenoreje).

6. Klimakterične tegobe in posledice kastracije.

7. Vegetativno-endokrini sindrom (neurovegetativne motnje, parametropatija, spastika, pelvipatija vegetativna).

8. Psihoseksualne motnje (disparezije, frigidnost, vaginizem).

9. Flour vaginalis.

10. Kronična obstopacija (habitualna, spastična in atonična oblika).

11. Adispozitosa (plurigliandularne motnje).

12. Ginekološko-ortopedska obolenja (statične bolečine v križu, pretrujenost, miogeloz, klimakterične artropatije).

13. Rekonvalescenca in anemije po težkih obolenjih, ginekoloških operacijah, težkih porodih, akutnih in kroničnih krvavitvah.

Splošne indikacije (hipertonije do 200 mg Hg, neorganske in kompenzirane srčne hibe, nurovegetativne distonije) ostanejo še v veljavi.

Pitne kure pripravljamo pri kroničnih obolenjih jeter in žolčnih potov, pri kataralnih procesih želodca, črevesja in sečnih potov.

NAROČNIK!!

Gotovo ste že zasledili v našem nstru obvestilo, da pripravljamo za naše naročnike posebno presenečenje.

To presenečenje je razdelitev večjega števila brezplačnih penzionov v vseh turističnih krajih Slovenije z žrebanjem. Radovedni ste, kakšen je pogoj za pridobitev enega od teh penzionov?

Pogoj je ta, da ste naš redni naročnik in da imate sproti poravnano mesečno naročnino.

Zato sproti zasledujte naš list, da boste o vsem poučeni!

UPRAVA

ZDRAVSTVENI DOM

v Zagorju ob Savi

razpisuje delovno

mesto dentista

Osnovna plača po uredbi, dopolnilna po pravilniku o dodatnih plačah. — Nastop službe zaželen čimprej. —

Ponudbe pošljite na zgornji naslov.

Z 20

Po členu 7 Temeljnega zakona o štipendijah (Ur. list FLRJ, št. 32/55) — razpisuje Zdravstvena postaja Dobrovnik

štipendijo za slušatelja medicinske fakultete

Višina štipendije bo določena po Odloku o višini štipendij (Ur. l. FLRJ št. 33-55).

Pogoji: kandidat ne sme biti v delovnem razmerju. Prošnjo s potrdilom o otroškem dodatku in premoženjskem stanju pošljite do 20. junija 1957 na naslov: Zdravstvena postaja Dobrovnik. 1900

»UMETNIŠKI ZAVOD ZA LITOGRAFIJO«

LJUBLJANA — IGRISKA 6

razpisuje mesto za

knjigotiskarskega strojnika

Plača po tarifnem pravilniku. — Nastop službe možen takoj ali po dogovoru. — Glede vseh pogojev se lahko pisмено ali osebno obračate na upravo podjetja.

1939

Stabilni ležeci parni kotel

19 m² ogrevalne površine, 10 Atm., z grobo in fino armaturo.

Prodaja ugodna. — Vprašajte:

»KEMIKA«

tovarna kemičnih izdelkov — ZAGREB, Lole Ribara št. 89.

625

SGP »Gorenjca«

RADOVLJICA

zaposli takoj skupino

10 zidarjev

Delo v akordu po pogodbi — zagotovljen terenski dodatek in omogočeno nadurno delo na gradbišču Radovljica ali Tržič. — Ostale informacije se dobe na sedežu podjetja.

1908

»MEHANIKA«

proizvodnja izdelkov precizne mehanike

Trbovlje

razpisuje delovni mesti za:

šefa galvanike

POGOJI: absolvent tehniške srednje šole — kemijski oddelek ali z nižjo šolsko izobrazbo in vsaj 3-letno prakso v galvaniki.

finančnega knjigovodja

s poznanjem blagajniškega poslovanja

POGOJI: ekonomska srednja šola ali ustreznost nižja šola in vsaj 3-letna praksa v finančnem knjigovodstvu.

Plača po tarifnem pravilniku s pripadajočimi dodatki. Samsko stanovanje na razpolago. — Nastop službe takoj ali 1. julija 1957. T 90

Termoelektrarna Šoštanj

razpisuje mesto

GLAVNEGA RAČUNOVODJE

pod naslednjimi pogoji:

fakultetna izobrazba in triletna praksa v računovodstvu — ali ekonomska srednja šola in petletna praksa, od tega najmanj 2 leti kot samostojni računovodja. — Plača po tarifnem pravilniku. — Stanovanje zagotovljeno.

1901

TRGOVSKO PODJETJE V LJUBLJANI

potrebuje za takojšen nastop

likvidatorja

trgovske pomočnike železninarje

ali ostalih strok

samostojne pisarniške moči

za zunanjetrgovsko poslovanje

strojepisko

Ponudbe v oglasni oddelek pod šifro »Zaposlitev«.

1896

Kovinsko podjetje Celje

VODNIKOVA 6 — sprejme v službo

večje število

KVALIFICIRANIH KLJUČAVNICARJEV

in STROJNIH KLJUČAVNICARJEV

ter TRGOVSKEGA POMOČNIKA

z večletno prakso, po možnosti železninar

Plača po tarifnem pravilniku podjetja oziroma po dogovoru. — Prošnje za sprejem naslovite na zgornji naslov. C 153

Personalna komisija

OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA NOVO MESTO

razpisuje

na podlagi 124. člena statuta okraja Novo mesto (Ur. list LRS, št. 12-58/57) delovno mesto

šefa katastrskega urada

v Novem mestu, v nazivu geometra-geodetskega inženirja z vsaj šest let prakse

Temeljna plača po uredbi, dopolnilna plača in položajni dodatek zagotovljena.

Družinsko trosobno stanovanje na razpolago v novem bloku.

Ponudbe z življenjepisom dostavite najkasneje do 25. junija 1957 uradu tajnika OLO Novo mesto.

N 58

Licitacija Rudnika Ignita Velenje

RUDNIK LIGNITA V VELENJU

razpisuje

I. javno pismeno licitacijo

za oddajo gradbenih del treh stanovanjskih blokov po 34 stanovanj

Licitacija bo dne 27. junija 1957 ob 8.30 dopoldne na direkciji rudnika lignita v Velenju.

Proračunska vsota za gradbena dela za 1 blok znaša 37.671.325 dinarjev.

Rok za začetek del je 10. julij 1957 in rok za dograditev III. faze do 31. decembra 1957.

Pogoji in tehnična dokumentacija so interesentom na vpogled od 9. t. m. dalje vsak delavnik od 10. do 12. ure v pisarni gradbenega obrata rudnika. Višina varščine, ki jo morajo položiti ponudniki z garancijskim pismom NB, znaša 1% od proračunske vsote. Pismene ponudbe morajo biti opremljene v skladu s predpisi pravilnika o oddajanju gradbenih objektov in del (Uradni list FLRJ, št. 13/57). Ponudniki morajo oddati ponudbe v zapečateni kuverti neposredno ali po pošti pravnemu referentu RL.V v sobi št. 3 najkasneje 15 minut pred začetkom licitacije. Na ponudbah, ki bodo poslani po pošti, označite vidno: »Ne odpirati — ponudba za licitacijo«.

RUDNIK LIGNITA VELENJE

1883c

1907

DROBNI OGLASI

ZAPOSLITEV

TAPETNIK išče zaposlitev v svoji stroki. Ponudbe pošljite na oglasni oddelček LP pod "Tapetnik". 3739-Z

BLAGAJNICKARKA, spretna, točna in zanesljiva, s prakso išče zaposlitev. - Ponudbe pošljite na ogl. odd. LP pod "Zanesljiva". 2748-Z

STROJNI TEHNIK-KONSTRUKTOR z večletno prakso, sprejme honorarno delo ali se eventualno honorarno zaposli. Ponudbe pošljite na oglasni odd. LP pod "Sposoben". 3737-Z

NAMESCENKA z nižjo strokovno izobrazbo išče službo v Ljubljani. - Ponudbe pošljite na ogl. odd. LP pod "Namescenka". 2769-Z

MASERKA srednjih let išče zaposlitev. Ponudbe pošljite na ogl. odd. LP pod "Maserka". 2770-Z

KUHARICO za delo v gostinstvu, izven Ljubljane, iščemo. Ponudbe pošljite na ogl. odd. Ljudske pravice pod "Kuharica". 2771-Z

MODISTKA, dobro kvalificirana, išče primerno zaposlitev. Ponudbe pošljite na oglasni odd. Ljudske pravice pod "Modistka". 2774-Z

FRIZERKA, spretna, z večletno prakso, išče zaposlitev v Ljubljani. Ponudbe pošljite na ogl. odd. Ljudske pravice pod "Frizerka". 2776-Z

PET KOVINOSTRUGARJEV šest strojnih ključavničarjev in petnajst polkvalificiranih ključavničarjev ali nekvalificiranih delavcev ki imajo veselje do priučitve za ključavničarje, sprejme takoj tovarna Indos, Ljubljana-Moste. Ob železnici. 1864 a

KUHINJSKA POMOČNICA - mlajša, išče zaposlitev v Ljubljani. Ponudbe pošljite na oglasni oddelček LP pod "Kuhinjska pomočnica". 3750-Z

MESAR, starejši, išče zaposlitev v svoji stroki. Ponudbe pošljite na oglasni odd. LP pod "Mesar". 2783-Z

KOMERCIALIST - dobro verziran, z večletnimi izkušnjami, išče zaposlitev v svoji stroki. Ponudbe pošljite na oglasni odd. Ljudske pravice pod "Komercialist". 2784-Z

NATAKARICA, srednjih let, dobro kvalificirana, išče zaposlitev v svoji stroki. Ponudbe pošljite na ogl. odd. LP pod "Natakarica". 3778-Z

KOMERCIALIST z znanjem stojejsija in korespondenčne dobi takoj namestitev v tovarni Indos, Ljubljana, Moste. Ob železnici. 1884 b

PISARNIŠKO MOC, ki je večja del v materialnem knjigovodstvu, sprejmemo. Plača po uredbi in dopolnilna plača. Pismene ali osebne ponudbe sprejema Zavod za rehabilitacijo invalidov LRS, Ljubljana, Linhartova 51. 1923 z

SPREJMEMO večje število študentov od 17. leta starosti dalje za delo pri pleskanju drogov. - Električna cesta na železnici, Ljubljana, Celovška cesta 184. 1978 z

SPREJMEMO v učenje vajence za ključavničarsko, mizararsko, ličarsko, mehanično in elektro stroko. Pogoj za sprejem so: stanovanje v Ljubljani ali v bližnji okolici in najmanj 3 razredi gimnazije. Pismene prošnje je vložiti na podjetje Električna cesta železnica Ljubljana, Celovška cesta 184. 1978 b z

V STALNO ZAPOSLITEV sprejmemo žensko all moškega, ki bi dnevno vozil zjutraj na trg, ob 13. uri pa nazaj s trga. Ponudbe na ogl. odd. pod "Stalna zaposlitev". 508 z

KMETIJSKI TEHNIK z enoletno kmetijsko šolo in z 3-letno prakso išče službo kjer koli. Naslov v oglasnem oddelku. 1925 z

VAJENCE za slikarsko-pleskarsko stroko sprejmemo. - Borštnar Stefan, Ljubljana, Podmilsčakova ulica 4. 1928 z

IŠČEMO učitelja-ico in vzgojiteljico (za vrtec), ki bi bila pripravljena menjati službeno mesto in službovati v lepem kraju - v Oblo Gor. Radgona. V poštev pridejo vsi kraji izven okraja Murska Sobota. 1927 z

OTROŠKI VOZICEK športni, dobro ohranjen, prodam. Ogled vsak dan dopoldne. - Iva Ivančič, Ob Ljubljani št. 11, Moste. 1929 p

FLES, fotografski, in 25 g streptomycina prodam. - Mikl, Jesenkova ul. 8. 1934 p

PRDAM PRENOSLJIVO, montažno hišo (soba, kuhinja, predoba) s štedilnikom, električno napeljavo, primerno za weekend ali stanovanje. - Ljubljana, Pregljeva 7. 1922 p

PRODAM

HARMONIKO znamke "Hohner" na 48 basov, ima zelo lep glas, ugodno prodam. - Interesenti naj pošljejo svoj naslov na ogl. odd. LP pod "Harmonika". 3157-p

MOSKO KOLO, francoske znamke, športno, zaradi premostitve, ugodno prodam. Interesenti naj sporoče svoj naslov na oglasni oddelček LP pod geslom "Odlično kolo". 3163-p

KOLO, športno, moško, zelo dobro ohranjeno, znamke "Dürk", poceni prodam. Interesenti naj javijo svoj naslov na oglasni oddelček Ljudske pravice pod geslom "Nujno". 3167-p

KROJASKI ŠIVALNI STROJ "Pfaff" ugodno prodam. Naslov v upravi "Ljudske pravice". 581

MOPED - nov, brezhiben - prodam. Ogled od 10. do 14. junija od 7. do 9. ure v upravi LP. Pogoj ugodni.

KUPIM

KOMPRESOR z motorjem caa 1/4 KS kupim. Ponudbe podatki in ceno pošljite na oglasni oddelček LP pod geslom "Kompresor". 553 - K

OSEBNI AVTO - Opel Kapitän - kupim. Ponudbe in informacije pri Miklavžin, Brežice, Cankarjeva 7. 1924 k

RAZNO

STANOVANJE, enosobno s pritlikinami, v ožjem središču Ljubljane - Gornji trg 11/III, zamenjam za enakega v središču Ljubljane. - Ogled vsak dan od 8 do 18. 1019-R

STANOVANJE, dvosobno s kabinetom in kopalnico, v Piranu, zamenjam za enako ali manjšo v Ljubljani. Ponudbe pošljite na oglasni oddelček Ljudske pravice pod geslom "Nujno". 3028 - R

KRASNO TRISOBNO stanovanje, občina Center, zamenjam za dvoje manjših. Ponudbe na upravo lista pod "Izredna prilika". 1928 r

MLINSKO PODJETJE CELJE
prodaja
TOVARNI AVTOMOBIL
MERCEDES, 4,5 tone
v dobrem voznem stanju.
C 153

ELEKTRARNA VELENJE
sprejme s takojšnjim nastopom službe
referenta za evidenco osnovnih sredstev
z ustrezno prakso in šolsko izobrazbo.
1885

RAZPIS
Medicinska fakulteta
V LJUBLJANI
razpisuje
v Mikrobiološkem inštitutu naslednji delovni mesti:
medicinskega tehnika oz. laboranta
Nastop službe 1. avg. 1957.
pomožnega medicinskega laboranta
Nastop službe 1. julija 1957.
Pravilno kolkovane prošnje vložite v roku 14 dni na dekanatu Medicinske fakultete v Ljubljani - Vrazov trg 2/I.
1903

RAZPIS
PERSONALNA KOMISIJA OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA LJUBLJANA
razpisuje
MESTO NAČELNIKA
tajništva za komunalne zadeve
Pogoji: tehniška fakulteta - oddelek za gradbeništvo z daljšo prakso v operativni in upravni službi.
Plača po temeljni uredbi, dopolnilna plača in položajni dodatek.
Pravilno kolkovane prošnje z osebnim in strokovnim življenjepisom vložite do 1. julija 1957 v Uradu tajnika, Mačkova ul. 1 - soba št. 13 I.
1911

MLINSKO PODJETJE CELJE
razpisuje
delovno mesto LABORANTA (-TKE)
s takojšnjim nastopom službe. - Ponudbe pošljite na upravo podjetja. - Plača po tarifnem pravilniku.
C 154

INDUSTRIJSKA RUDARSKA SOLA - TRBOVLJE
Razpis
za vpis v I. letnik rudarskega in elektro odseka Industrijske rudarske šole v Trbovljah v šolskem letu 1957/58

POGOJI:
1. Rudarski odsek:
Kandidat mora z uspehom dovršiti 6. razred osnovne šole ali 2. razred gimnazije, v koledarskem letu 1957 mora dopolniti 15. leto starosti, mora biti duševno zdrav ter telesno dobro razvit.
2. Elektro odsek:
Kandidat mora z uspehom dovršiti 4. razrede gimnazije in mora biti telesno in duševno zdrav.
Ako kandidati pod 1. in 2. nimajo predpisane izobrazbe, bodo sprejeti le, če z uspehom opravijo sprejemni izpit iz slovenskega jezika in računstva z geometrijo.
Šolanje v obeh odsekih traja 3 leta. Po uspešno opravljenem zaključnem izpitu se absolventi rudarskega odseka usposablja za kvalificirane delavce rudarske stroke - kopače, absolventi elektro odseka pa za obratne elektricarje.
Mladinci, ki se žele vpisati morajo ravnateljstvu šole predložiti s 30 din kolkovano prošnjo in ji priložiti naslednje osebne dokumente:

1. zadnje šolsko izpričevalo
  2. Izpisek iz matične knjige rojenih
  3. potrdilo o premoženjskem stanju
  4. potrdilo o stalnem bivanju (samo kandidati, ki stanujejo izven Trbovelj)
  5. potrdilo o višini otroškega dodatka (potrdila od 3 do 5 so kolkovine prosta).
- V teku šolanja prejmejo učenci redno mesečno nagrado, in sicer v I. letniku 2000 din, v II. letniku 3000 din in v III. letniku 4000 din. Poleg rednih nagrad so učenci lahko nagradjeni še s posebnimi mesečnimi nagradami, katerih višina je odvisna od pridnosti pri učenju.
Učenci prejmejo na šoli vsako leto brezplačno vse šolske potrebščine, kakor tudi delovne čevlje, delovno obleko in spodnje perilo.
Pri šoli je internat, ki nudi učencem popolno oskrbo t. j. prenočišče, odlično hrano (pet obrokov), pranje osebne perila in delovne obleke, krpanje perila in obleke, ter pomoč pri učenju. Mesečna oskrbovalnina znaša 3200 din.
Vpis v šolo traja do 1. septembra 1957.
Ravnateljstvo šole

ZDRAVSTVENI DOLJ KOPER
razpisuje mesto
pomočnika upravnika
Pogoji: srednješolska izobrazba. - Plača po uredbi. - Prošnje dostavite upravi Zdravstvenega doma Koper do 15. junija 1957.
1881

Upravni odbor
TOVARNE POI JEDELSKEGA ORODJA
Batuje pri Gorici
razpisuje
na osnovi 31. člena pravil podjetja mesto
komercialista
Pogoji: srednješolska izobrazba z ali tudi brez prakse, lahko tudi nižja strokovna izobrazba z 10- do 15-letno prakso. Zaželeni so moški kandidati z odsluženim kadrovskim rokom.
Plača po tarifnem pravilniku. - Ponudbe s kratkim življenjepisom pošljite na zgornji naslov do 20. junija 1957.
1887

Zunanjetrgovinsko podjetje
V LJUBLJANI
sprejme:
a) pravnega referenta
b) finančnega knjigovodjo
c) korespondentko za nemščino
POGOJI:
ad a) odgovarjajoča izobrazba, lahko brez prakse v gospodarstvu, obvladanje nemščine;
ad b) nepopolna srednja šola in 2 leti prakse ali popolna srednja šola brez prakse;
ad c) perfektno obvladanje nemščine in strojejsija, znanje stenografije, eventualno znanje drugega jezika zaželeno. praksa v samostojni trgovski korespondenci.
Nastop službe po dogovoru, plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe na oglasni oddelček pod -ZT- julij 1957-.
1891

Uprava za ceste LRS
LJUBLJANA
razpisuje mesto
gradbenega inženirja
pri tehnični sekciji
AJDOVŠČINA
Stanovanje preskrbljeno
Ponudbe in informacije pri Upravi za ceste LRS, Ljubljana - Beethovnova 10
1910

RAZPIS
o vlaganju prošenj za sečna dovoljenja za leto 1957
OLO Ljubljana - Uprava za gozdarstvo
razglašja
da je redni rok za vlaganje prošenj za sečna dovoljenja za leto 1957 določen na čas od 1. do 30. junija 1957. Prošnje, ki so vložene v rednem roku, so takse proste. Po rednem roku pa je treba vložene prošnje kolkovati s 680 din in bodo prosilcu zaračunani vsi stroški izjemnega pregleda.
Prošnjo za sečno dovoljenje lahko vložijo le lastniki gozda na predpisanem obrazcu. Vsa potrebna navodila dobite v pisarni gozdnega revirja.
Rok za vlaganje prošenj za drva za domačo uporabo bodo odredili občinski ljudski odbori.
1886

ZAVOD ZA STANOVANJSKO IZGRADNJO IN NADZORNO SLUŽBO KOPER - Verdijeve 17
je v skladu s pravilnikom o oddajanju gradbenih objektov in del (Ur. list FLRJ, št. 13/57) razpisal v Uradnem listu FLRJ
I. javno pismeno licitacijo
za naslednje objekte:
BLOK VII NA BELVEDERU V KOPRU
predračunska vsota 38,468.870 dinarjev, rok izvršitve 31. marca 1958. - Licitacija bo dne 20. junija 1957 ob 8. uri.
18-STANOVANJSKI BLOK "RIBA" IZOLA
predračunska vsota 41,881.686 dinarjev, rok izvršitve 31. marca 1958. - Licitacija bo dne 20. junija 1957 ob 10. uri.
5-STANOVANJSKI BLOK BOLNIŠNICE TBC ANKARAN
predračunska vsota 15,800.000 dinarjev, rok izvršitve 1. marca 1958. - Licitacija bo dne 20. junija 1957 ob 12. uri.
Vabimo interese, da dvignejo elaborate v zavodu, kjer bo tudi licitacija za omenjene objekte. Ostali razpisni pogoji so razvidni v Uradnem listu FLRJ.
Zavod za stanovanjsko izgradnjo in nadzorno službo Koper
1909

Teleprinter
v neuporabnem stanju
KUPIMO
Ponudbe na upravo pod "Teleprinter"
1906
Fotoamaterji začetniki
Pred letnim dopustom obiščite BREZPLACNI pouk o praktičnem fotografiranju na prostem v dnevi od 17. do 21. junija popoldne. Prijavite se v poslovalnicah trgovskega podjetja "FOTOMATERIAL" na Titovi cesti 28 in na Cankarjevi cesti 7, kjer boste dobili vsa ostala navodila.

UPRAVNI ODBOR
Podjetja za izdelavo tekstilnih strojev in naprav lovskih pušk in patronov
»KOVINAR« - KRANJ
razpisuje naslednja delovna mesta:
VEČ STROJNIH INŽENIRJEV za konstruiranje tekstilnih strojev
VEČ STROJNIH TEHNIKOV za konstruiranje tekstilnih strojev
VEČ KOVINOSTRUGARJEV
Nastop službe takoj. Plača po tarifnem pravilniku ali dogovoru. Ponudbe pošljite na zgornji naslov.
K 92

RAZPIS
Na podlagi čl. 14 Uredbe o nazivih in plačah uslužbencev Narodne banke FLRJ, čl. 1 in 3 Pravilnika o sprejemu v službo v Narodno banko FLRJ
razpisuje
CENTRALA NARODNE BANKE ZA LR SLOVENIJO
mesta bančnih uslužbencev in kreditnih referentov pri Centrali in podružnicah
Sprejmejo se
uslužbenci
s prakso v gospodarstvu, uslužbenci, ki imajo že prakso v kreditnih in ostalih bančnih poslih, kakor tudi začetniki
Pogoji: ekonomska srednja šola ali trgovaška akademija z zaključnim izpitom; popolna srednja šola z maturro; ekonomska, pravna ali podobna fakulteta z diplomom, z ustreznim strokovno prakso
USLUŽBENCE SPREJME:
Narodna banka FLRJ, Centrala za LRS v Ljubljani
Podružnice Narodne banke FLRJ v sedežih okrajev v LRS
Rok za vlaganje prošenj je 14 dni po objavi razpisa. Prošnje pošljite Centrali Narodne banke za LRS - sekretariat (personalna služba), Ljubljana, Titova 11, kjer dobe reflektanti tudi vse potrebne informacije.
NARODNA BANKA FLRJ CENTRALA ZA LRS - LJUBLJANA
TITOVA ULICA 11
1905

